Discovering Old Welsh Houses
Newsletters

Newsletters Vol I
Jan 2009- July 2012
Numbers 1-12
T.O.C & Bookmarked

© Discovering Old Welsh Houses Group

Registered charity No. 1131782

NORTH WEST WALES DENDROCHRONOLOGY PROJECT

SAFEGUARDING and SHARING our EARLY WELSH BUILDINGS

Patron: Rt Hon Lord Elis-Thomas P.C., A.M.
Chairman: Richard Cuthbertson, M.B.E., D.L., F.R.S.A.

Tel: 01766 890550
Email: brynbedd@ukonline.co.uk

Our ref: NNWD.09Newsletter1

Margaret Dunn
Bryn Bedd,
Nantgwynant,
Caernarfon,
Gwynedd,
LL55 4NL

NEWSLETTER No 1. January 2009

We wish your society / organisation a very successful and enjoyable 2009. I am writing to bring you up to date with the developments regarding the North West Wales Dendrochronology Project. This has now been established as an **independent organisation** with its own constitution and other necessary policies, a Bank Account and Insurance policy, and has applied for charitable status.

The project will cover Anglesey, much of old Caernarfonshire, at least two districts in old Merionethshire: Ardudwy and Edeyrnion (now in Denbighshire), and the Conwy valley, and will run from April 2009 – March 2012. I enclose a copy of the Project's aims and objectives for your interest.

The management is in the hands of a small Executive Committee, including four members of local voluntary organisations. There is an Advisory Group comprising historians, architects, planners, archaeologists, archivists and others from across north-west Wales.

Finance: It is hoped to raise c £100,000, and sample around 50 buildings across the region. Applications have already been made to a number of grant aiding bodies. We are also in the process of making a bid for a large HLF "Your Heritage" grant. As part of this application we need to send in copies of letters of support for the Project from a range of organisations.

We hope to have our HLF full application ready for submission soon, and would be most grateful if you could send us a **letter of support (not email please)** in the very near future. We suggest that it might include comments i) supporting the Project in its aim to fill a gap in local knowledge about the development and dates of Tudor/ Elizabethan buildings and (only if appropriate) ii) on interest shown by some of your members to become volunteers involved in aspects of the Project relating to buildings in your area. Some organisations may also wish to mention **working in partnership** with us. We are grateful to those organisations which have already sent us such a letter.

Volunteers: The Project will commence just as soon as the funding for 2009 is in place. We hope that will be by the early summer, somewhat later that originally anticipated. We plan to invite everyone who has shown an interest in the Project to one of several meetings held across the region. These meetings will probably be held in archive & record offices and will introduce people to a range of aspects of the Project in which they may wish to become involved – either slightly or in greater depth. Possibilities include using a variety of sources to identify early buildings potentially suitable for dendrochronology and to research the history of selected houses and those who lived in them. Volunteers will be able to choose how and when to take part, according to their other commitments.

Areas to be included: Selection for sampling for dendrochronology dating may depend as much on local interest in volunteering as on the quality of early houses in a district.

Communications: It is hoped to establish a **website** in the spring, which should make communication easier for many. Further **Newsletters** will be sent as and when appropriate. Please let me know if you do not wish to receive any **further information** about this Project, or if it should be addressed to someone else in your organisation. We would be glad to receive any suggestions and/or feedback.

Margaret Dunn, Project Director 14-1-2009

PROSIECT DENDROCRONOLEG GOGLEDD ORLLEWIN CYMRU

DIOGELU a RHANNU ein HADEILADAU CYMREIG CYNNAR

Noddwr : Y Gwir Anrh. Arglwydd Dafydd Elis-Thomas, P.C. A.C.
Cadeirydd: Richard Cuthbertson, M.B.E., D.L., F.R.S.A.

Tel. 01766 890550
Ebost: brynbedd@ukonline.co.uk

Ein cyf: NNWD. 09Cylchlythyr 1

Margaret Dunn
Bryn Bedd,
Nantgwynant,
Caernarfon,
Gwynedd
LL554NL

CYLCHLYTHYR RHIF I. Ionawr 2009

Dymunwn flwyddyn lwyddiannus a difyr i'ch cymdeithas / sefydliad yn 2009. Dyma'r wybodaeth ddiweddaraf ynglyn â datblygiad Prosiect Dendrocronoleg Gogledd Orllewin Cymru. Mae'n awr wedi ei sefydlu fel **mudiad annibynol** gyda'i gyfansoddiad ei hun a pholisïau eraill, Cyfrif Banc a pholisi Yswiriant, a gwnaed cais am statws elusennol.

Bydd y Prosiect, fydd yn rhedeg o Ebrill 2009 – Mawrth 2012, **yn ymestyn** dros Ynys Môn, y mwyafrif o'r hen Sir Gaernarfon, o leiaf ddwy ardal yn yr hen Feirionnydd: Ardudwy ac Edeyrnion (yn awr yn Sir Ddinbych) a Dyffryn Conwy. Amgauaf gopi o nodau ac amcanion y Prosiect o ran diddordeb i chi.

Bydd y rheolaeth yn nwylo Pwyllgor Gwaith bychan sy'n cynnwys pedwar aelod o sefydliadau gwirfoddol lleol. Mae Grŵp Ymgynghorol yn cynnwys haneswyr, penseiri, cynllunwyr, archeolegwyr, archifwyr ac eraill o ogledd orllewin Cymru.

Cyllid: Gobeithir codi £100,000 a chymryd sampl o 50 o adeiladau yn y rhanbarth. Eisoes gwnaed ceisiadau i nifer o gyrff cymorthdaliadau. 'Rydym hefyd yn y broses o wneud cais am grant mawr HLF " Eich Etifeddiaeth" Fel rhan o'r cais hwn mae angen inni anfon copïau o lythyrau gan amrywiaeth o sefydliadau i gefnogi'r Prosiect.

Gobeithiwn gael ein cais HLF cyflawn yn barod i'w gyflwyno yn fuan, a byddwn yn ddiolchgar os gallwch anfon **llythyr o gefnogaeth** inni yn y dyfodol agos. (**dim Ebost os gwelwch yn dda**) Awgrymwn y gellir cynnwys y sylwadau i) cefnogi'r Prosiect a'i nôd i lenwi bwlch mewn gwybodaeth leol am ddatblygiad a dyddiadau adeiladau Tuduraidd / Elisabethaidd ac (os yw'n briodol) ii) ar ddiddordeb rhai o'ch aelodau i ddod yn wirfoddolwyr ynglyn ag agweddau o'r Prosiect sy'n ymwneud ag adeiladau yn eich ardal. Efallai y bydd rhai sefydliadau yn dymuno sôn hefyd **am weithio mewn partneriaeth** gyda ni. 'Rydym yn ddiolchgar i sefydliadau sydd eisoes wedi anfon llythyr inni.

Gwirfoddolwyr: Bydd y Prosiect yn dechrau unwaith y bydd y cyllid am 2009 wedi ei sicrhau, erbyn dechrau'r haf gobeithio. Mae hyn yn hwyrach nag y disgwylid yn wreiddiol. Bwriadwn wahodd pawb sydd wedi dangos diddordeb yn y Prosiect i un neu sawl cyfarfod ar draws y rhanbarth. Cynhelir y cyfarfodydd hyn, fwy na thebyg, mewn swyddfeydd archifau a chofnodion a chaiff pobl eu cyflwyno i wahanol agweddau o'r Prosiect y dymunant ymwneud â nhw, boed yn ychydig neu yn fanwl. Bydd yn bosibl cynnwys y defnydd o amrywiol ffynnonellau i adnabod adeiladau cynnar addas i ddendrocronoleg ac i ymchwilio i hanes tai dethol a'r rhai oedd yn byw ynddynt. Gall gwirfoddolwyr ddewis sut a pha bryd i gymryd rhan , yn ôl eu hymrwymiadau eraill.

Ardaloedd i'w cynnwys: Gall y dewis ar gyfer samplo i ddyddio trwy ddendrocronoleg ddibynu ar ddiddordeb lleol mewn gwirfoddoli ac ar ansawdd y tai cynnar yn yr ardal.

Cysylltiadau: Gobeithir sefydlu **gwefan** yn y gwanwyn fydd yn hwyluso cysylltu i lawer. Anfonir Cylchlythyrau pellach , fel a phan fydd yn addas. Gadewch imi wybod os gwelwch yn dda os nad ydych yn dymuno derbyn rhagor o wybodaeth am y Prosiect hwn, neu os dylir ei gyfeirio i unrhyw un arall yn eich mudiad. Byddwn yn falch o unrhyw awgrymiadau a / neu atborth.

Margaret Dunn, Rheolwr y Prosiect. 14/1/2009

DATING OLD WELSH HOUSES

NORTH WEST WALES DENDROCHRONOLOGY PROJECT

Patron: Rt Hon Lord Elis-Thomas P.C., A.M.
Chairman: Richard Cuthbertson, M.B.E., D.L., F.R.S.A.

NEWSLETTER No 2. May 2009

THANK YOU to all those of you who have
* asked to join our growing list of potential volunteers
* sent us letters of support to accompany grant applications
* suggested or agreed that your building is included on the list of potentials for sampling
* assisted with the preparation of lists of potential buildings for sampling in various areas
* invited us to give your organization an illustrated talk about the project
* already helped the project in any other way

INVITATION TO ALL **PLEASE BRING YOUR FRIENDS**

Our first AGM will be held at 2.00 p.m. on Friday, 5th June, 2009 at Y Stablau, Plas Tan y Bwlch, the Snowdonia National Park Residential Centre, Maentwrog.
Agenda: Reports from the Chairman, Director & Treasurer; Annual accounts; Constitution revision; Election of Officers. A full agenda and traveling information are available from the Director.
We are delighted to announce that the AGM will be followed with a lecture by Dr Eurwyn Wiliam, Chairman of the Royal Commission on the Ancient & Historic Monuments of Wales, on
Studying Vernacular Architecture in north Wales: what should we do next?
There will be light refreshments.

FINANCIAL PROGRESS

In addition to the project's own funds, we have now secured around £15,000 in grants. We hope to hear the results of applications for another £45,000 by June and yet another £17,000 by August 2009. These are the results of many days of form filling, and the application results are awaited eagerly! Further grants applications are still being made for certain areas and specific aspects.

PROJECT PHASES The project will develop in regional phases, usually depending on the time scale for those grants restricted to use in one region.
Phase 1: September 2009 – January 2011: will probably included Anglesey, south Denbighshire and parts of Gwynedd.
Phase 2: April 2010 – January 2012: will probably include parts of Conwy and parts of Gwynedd, especially Ardudwy.

PUBLICITY You may have **READ** articles in regional or local newspapers or *papurau bro*; or
HEARD about the project on the BBC Roy Noble Show; or
SEEN one our widely distributed flyers; or
CLICKED on our website **datingoldwelshhouses.co.uk**, [still only found using your browser]; or
ATTENDED talks about the project.
BUT HAVE YOU TOLD ANY INTERESTED FRIENDS? Please pass on Project News!

VOLUNTEERS We hope to start meetings with those interested in volunteering in September 2009, and will give details in the next Newsletter. Soon after that the winter work of researching house histories will start. **MORE VOLUNTEERS are STILL REQUESTED!**

Please let us know if you do NOT want to receive further copies of our Newsletter.

Margaret Dunn, Project Director, Bryn Bedd, Nantgwynant, Caernarfon, Gwynedd, LL55 4NL
Email: datingoldwelshhouse@uwclub.net Tel: 01766 890550 ref: NNWD.09Newsletter2

DYDDIO HEN DAI CYMREIG

PROSIECT DENDROCRONOLEG GOGLEDD ORLLEWIN CYMRU

Noddwr: Y Gwir Anrh. Arglwydd Elis- Thomas P.C., A.C.
Cadeirydd: Richard Cuthbertson, M.B.E., D.L., F.R.S.A.

CYLCHLYTHYR RHIF 2. MAI 2009

DIOLCH i bawb ohonoch sydd wedi
* gofyn am gael ymuno â'n rhestr gynyddol o wirfoddolwyr posibl.
* anfon llythyrau o gefnogaeth inni i'w cynnwys gyda cheisiadau am grant.
* awgrymu neu gytuno fod eich adeilad chi i'w gynnwys ar restr y rhai posibl i'w samplo.
* cynorthwyo i baratoi rhestrau o adeiladau posibl i'w samplo mewn amrywiol ardaloedd.
* ein gwahodd i roi sgwrs ddarluniadol i'ch mudiad am y prosiect.
* helpu'r prosiect eisoes mewn unrhyw fodd arall.

GWAHODDIAD I BAWB **DEWCH A'CH FFRINDIAU OS GWELWCH YN DDA**
Cynhelir ein C.C.B. am 2.00 p.m. ar ddydd Gwener, 5ed. Mehefin, 2009 yn Y Stablau, Plas Tan y Bwlch, Canolfan Breswyl Parc Cenedlaethol Eryri, Maentwrog..
Agenda: Adroddiadau gan y Cadeirydd, Rheolwr a Thrysorydd, Cyfrifon blynyddol; adolygiad o'r Cyfansoddiad; Ethol Swyddogion.Mae agenda gyflawn a manylion teithio ar gael gan y Rheolwr.
Mae'n bleser gennym gyhoeddi y bydd darlith ar ôl y C.C.B. gan Dr, Eurwyn Wiliam, Cadeirydd Y Comisiwn Brenhinol ar Henebion Cymru, a'i bwnc
"Astudio Pensaernïaeth Werinol yng Ngogledd Cymru : beth ddylem ei wneud nesaf?"
Bydd lluniaeth ysgafn.

CYNNYDD ARIANNOL
Yn ogystal â'r cyllid sydd gan y prosiect, 'rydym wedi sicrhau tua £ 15,000 mewn grantiau. Gobeithiwn gael canlyniad ceisiadau am £45,000 erbyn Mehefin a £17,000 arall erbyn Awst 2009. Mae hyn yn ganlyniad i ddyddiau lawer o lenwi ffurflenni, a disgwyliwn yn eiddgar am ganlyniad y ceisiadau ! Mae ceisiadau pellach am grantiau yn cael eu gwneud tuag at ardaloedd arbennig ac agweddau penodol.

CAMAU Y PROSIECT . Bydd y prosiect yn datblygu mewn camau rhanbarthol, gan ddibynnu ,fel arfer, ar y raddfa amser gyda'r grantiau a gyfyngir i'w defnyddio mewn un rhanbarth.
Cyfnod 1: Medi 2009 -- Ionawr 2011: mwy na thebyg yn cynnwys Môn, de Sir Ddinbych a rhannau o Wynedd.
Cyfnod 2 : Ebrill 2010 – Ionawr 2012 : mwy na thebyg yn cynnwys rhannau o Gonwy a rhannau o Wynedd, yn enwedig Ardudwy.

CYHOEDDUSRWYDD Efallai eich bod wedi **DARLLEN** erthyglau mewn papurau lleol neu ranbarthol neu'r papurau bro; neu **WEDI CLYWED** am y prosiect ar Sioe B.B.C. Roy Noble; neu **WEDI GWELD** un o'n taflenni hysbysu a ddosbarthwyd yn helaeth; neu
WEDI CLICIO ar ein gwefan datingoldwelshhouses.co.uk, [i'w ganfod trwy ddefnyddio eich porwr.]; neu **WEDI MYNYCHU** sgyrsiau am y prosiect.
OND A YDYCH WEDI DWEUD WRTH FFRINDIAU SYDD Â DIDDORDEB ?
Os gwelwch yn dda anfonwch Newyddion y Prosiect ymlaen !

GWIRFODDOLWYR Gobeithiwn ddechrau cyfarfodydd ym Medi 2009 gyda'r rhai sydd â diddordeb mewn gwirfoddoli, a bydd manylion yn y Cylchlythyr nesaf. Yn fuan wedyn bydd waith y gaeaf o ymchwilio i hanes y tai yn dechrau. **MAE ANGEN O HYD AM FWY O WIRFODDOLWYR**.

Os gwelwch yn dda gadewch inni wybod os NAD ydych eisiau copiau pellach o'n Cylchlythyr.

Margaret Dunn, Rheolwr y Prosiect, Bryn Bedd, Nantgwynant, Caernarfon, Gwynedd LL55 4NL
Ebost: datingoldwelshhouses@uwclub.net Tel. 01766 890550 cyf.: NNWD. 09Cylchlythyr 2

DATING OLD WELSH HOUSES
NORTH WEST WALES DENDROCHRONOLOGY PROJECT

Patron: Rt Hon Lord Elis-Thomas P.C., A.M. Chairman: Richard Cuthbertson, M.B.E., D.L., F.R.S.A.

NEWSLETTER No 3. August 2009

THANK YOU to the many people and organizations who have helped in various ways during this development phase. Now we are almost ready to start!

UPDATE: The Project committees have been busy planning, preparing and agreeing the framework needed to ensure the success of this complex and wide ranging project. It is hoped that the contracts will soon be agreed with the dendrochronology and other specialists involved. We were delighted that around 40 attended our first AGM in June and enjoyed the excellent presentation by Dr Wiliam.

WEBSITE: We apologise for the delay in setting up the website; it should be available in August. Dr Wiliam's lecture and a great deal of Project information will soon be available online.

FRIENDS: A Dendro Project Friends group has been established with its own Friends' Secretary. Please read the attached information and **Friends application form**. We hope that many individuals and organizations will join to further their interest in and support for the Project.

FINANCES: The Project has now been granted around £68,000; the results of applications for another £32,500 are due by the end of August. This will enable work on Phase 1 to start in September 09 in south Denbighshire, Anglesey and parts of Arfon & Dwyfor in Gwynedd. Phase 2 will probably start after April 2010 in parts of Conwy and parts of Gwynedd, especially Ardudwy in Merioneth. A list of those organizations funding the project will soon be available on the website.

VOLUNTEERS for phase 1 areas: MORE NEEDED!

Volunteers will form a key aspect of this project and we are grateful that so many have expressed interest in becoming a volunteer. Now we need to formally register those wanting to volunteer in the Phase 1 areas, even if just for a few hours each month. Please read the attached information and return the completed **Volunteer Registration form** as soon as possible.

Induction / Training days are being arranged for registered volunteers on the following provisional dates. Full details will be sent after registration when numbers and language preferences are known.

South Denbighshire:	Thursday 1st OR 8th OCTOBER 09
Anglesey:	Tuesday p.m. 15th AND Tuesday a.m. 22nd OR 29th SEPTEMBER 09
Gwynedd (Arfon /Dwyfor):	Monday 21st OR 28th SEPTEMBER 09

BUILDINGS: DO YOU KNOW OF OTHERS?

Thanks to the interest of the owners of many of the oldest buildings in the region, we have now prepared a list of early buildings, mainly pre 1600, with potentially suitable original timbers. We would still like to hear of other suitable houses. All owners who have given the Project permission to consider including their property for sampling and dating are also invited to the Volunteer Induction/Training days if they wish to study the history of their own house. It will be necessary however to complete and return the attached Volunteer Registration form.

Please let us know if you do **NOT** want to receive further copies of our Newsletter.

Margaret Dunn, Project Director, Bryn Bedd, Nantgwynant, Caernarfon, Gwynedd, LL55 4NL
Email: datingoldwelshhouses@uwclub.net Tel: 01766 890550 ref: NNWD.09Newsletter3

This project has received funding through the Rural Development Plan which is financed through the European Union and Welsh Assembly Government.

DYDDIO HEN DAI CYMREIG

PROSIECT DENDROCRONOLEG GOGLEDD ORLLEWIN CYMRU

Noddwr: Y Gwir Anrhydeddus Arglwydd Elis-Thomas P.C., A.C. Cadeirydd: Richard Cuthbertson, M.B.E., D.L., F.R.S.A.

CYLCHLYTHYR Rhif 3. Awst 2009

DIOLCH i'r holl bobl a'r sefydliadau sydd wedi helpu mewn gwahanol ffyrdd yn ystod y cyfnod datblygu yma. Rydym bron iawn yn barod i gychwyn erbyn hyn!

Y DIWEDDARAF: Fe fu'r pwyllgorau Prosiect yn brysur yn cynllunio, yn paratoi ac yn cytuno ar y fframwaith sydd ei angen i sicrhau y bydd y prosiect cymhleth ac eang yma yn llwyddiant. Gobeithiwn y bydd cytundeb ynghylch y contractau gyda'r arbenigwyr dendrocronoleg ac eraill sy'n rhan o'r broses. Gwych oedd gweld tua 40 yn bresennol yn ein Cyfarfod Blynyddol cyntaf ym Mehefin a chawsom gyflwyniad ardderchog gan Dr Wiliam.

GWEFAN: Ymddiheuriadau am yr oedi wrth sefydlu'r wefan; dylai fod ar gael yn Awst. Bydd darlith Dr Wiliam a llawer iawn o wybodaeth am y Prosiect ar gael ar-lein cyn bo hir.

CYFEILLION: Sefydlwyd grŵp Cyfeillion y Prosiect Dendro â'i Ysgrifennydd ei hun. Darllenwch yr wybodaeth a'r **ffurflen gais i ymuno â'r Cyfeillion** sydd ynghlwm. Gobeithiwn y bydd nifer o unigolion a sefydliadau yn ymuno er mwyn datblygu eu diddordeb yn y Prosiect a'u cefnogaeth iddo.

CYLLID: Derbyniodd y Prosiect tua £68,000 erbyn hyn; disgwyliwn ganlyniadau ceisiadau am £32,500 pellach ddiwedd Awst. Bydd hyn yn fodd i waith ar Gyfnod 1 ddechrau ym Medi 09 yn ne Sir Ddinbych, Ynys Môn a rhannau o Arfon a Dwyfor yng Ngwynedd. Mae'n debyg y bydd Cyfnod 2 yn dechrau wedi Ebrill 2010 mewn rhannau o Gonwy a rhannau o Wynedd, yn arbennig Ardudwy ym Meirionnydd. Bydd rhestr o'r sefydliadau hynny sy'n ariannu'r prosiect ar gael ar y wefan cyn bo hir.

GWIRFODDOLWYR ar gyfer ardaloedd cyfnod 1: ANGEN MWY!

Bydd gwirfoddolwyr yn rhan allweddol o'r prosiect yma ac rydym yn ddiolchgar fod cynifer wedi mynegi diddordeb mewn gwirfoddoli. Bellach rydym angen cofrestru'r rhai hynny sydd eisiau gwirfoddoli yn yr ardaloedd Cyfnod 1 yn ffurfiol, hyd yn oed os mai dim ond am ychydig oriau'r mis y bydd hynny. Darllenwch yr wybodaeth ynghlwm a dychwelwch y **ffurflen Gofrestru fel Gwirfoddolwr** wedi'i llenwi cyn gynted ag sy'n bosibl.

Rydym yn trefnu **dyddiau Cyflwyno / Hyfforddi** ar gyfer gwirfoddolwyr cofrestredig ar y dyddiadau arfaethedig canlynol. Byddwn yn anfon manylion llawn ar ôl y broses gofrestru pan fyddwn yn gwybod manylion y niferoedd a'r dewis iaith.

De Sir Ddinbych: Dydd Iau 1 NEU 8 HYDREF 09
Ynys Môn: Dydd Mawrth (hwyr) 15 A Dydd Mawrth (bore) 22, NEU 29 MEDI 09
Gwynedd (Arfon /Dwyfor): Dydd Llun 21 NEU 28 MEDI 09

ADEILADAU: WYDDOCH CHI AM RAI ERAILL?

Diolch i ddiddordeb perchnogion nifer o'r adeiladau hynaf yn yr ardal, rydym bellach wedi paratoi rhestr o adeiladau cynnar, cyn 1600 yn bennaf, sydd â choed gwreiddiol all fod yn addas. Hoffem glywed am dai addas eraill o hyd. Gwahoddir pob perchennog a roddodd ganiatâd i'r Prosiect ystyried cynnwys eu heiddo ar gyfer samplo a dyddio i'r dyddiau Cyflwyno/Hyfforddi i Wirfoddolwyr hefyd os dymunant astudio hanes eu tŷ eu hunain. Fodd bynnag bydd rhaid llenwi a dychwelyd y ffurflen Cofrestru Gwirfoddolwyr sydd ynghlwm.

Gadewch i ni wybod os **NAD** ydych chi eisiau derbyn mwy o gopïau o'n Cylchlythyr.

Margaret Dunn, Cyfarwyddwr y Prosiect, Bryn Bedd, Nantgwynant, Caernarfon, Gwynedd, LL55 4NL.
E-bost: datingoldwelshhouses@uwclub.net Ffôn: 01766 890550 cyf: NNWD.09Cylchlythyr3

Mae'r prosiect hwn wedi ei ariannu drwy'r Cynllun Datblygu Gwledig sydd yn cael ei gyllido drwy'r Undeb Ewropeaidd a Llywodraeth Cynulliad Cymru.

DYDDIO HEN DAI CYMREIG

DATING OLD WELSH HOUSES

PROSIECT DENDROCRONOLEG GOGLEDD ORLLEWIN CYMRU

NORTH WEST WALES DENDROCHRONOLOGY PROJECT

Noddwr : Patron Rt Hon Lord Elis-Thomas P.C., A.M.

Cadeirydd : Chairman Richard Cuthbertson, M.B.E., D.L., F.R.S.A. Rheolwr y Prosiect : Project Director Margaret Dunn

datingoldwelshhouses@uwclub.co.uk www.datingoldwelshhouses.co.uk Rhif Elusen Gofrestredig 1131782 Registered Charity No.

Bryn Bedd, Nantgwynant, Gwynedd LL55 4NL Tel: 01766 890550

CYLCHLYTHYR Rhif 4 Ionawr 2010 — NEWSLETTER No.4 January 2010

Bu Hydref 2009 yn gyfnod cyffrous gyda gweithgareddau Cyfnod 1 yn dechrau ym mhob ardal.
Llwyddod y prosiect.

- I gael statws Elusen Gofrestredig.
- I godi dros £85,000 mewn grantiau a rhoddion, gan gynnwys arian drwy'r Gronfa Datblygu Gwledig a ariennir drwy'r Undeb Ewropeaidd a Llywodraeth Cynulliad Cymru.
- I gynnal cyfarfodydd rheollaidd o Grwpiau Ymgynghorol.

O'R RHANBARTHAU:

HARLECH: roedd adeilad tŷ pâr a astudiwyd

- yn dŷ neuadd canoloesol domestig mae'n debyg, yn ddu gan fwg ac yn dyddio o tua 1500

1 : Harlech: *Ateg wynt bigfain yn ddu gan fwg.*
Smoke-blackened cusped windbrace.

DE SIR DDINBYCH: Edeyrnion 2009-10.

- Diw Cyflwyno yn Archifdy Rhuthun i grwpiau gwirfoddolwyr lleol sydd bellach yn ymchwilio i hanesion tai/teuluoedd Edeyrnion.
- Sesiynau diweddaru/cefnogi misol i wirfoddolwyr.
- Samplo dendrocronoleg ym mis Tachwedd; wedi'i ddilyn gan y tîm cofnodi adeiladau.
- Dim ond 7 o'r 13 hen adeilad a archwiliwyd oedd yn addas i'w samplo. Canlyniadau dyddiadau cwympo coed cyfnod 1.

1508/09 Branas Uchaf: tŷ neuadd o ddiwedd y canoloesoedd o'r math trawst eiliog.

Autumn 2009 was an exciting period with the start of Phase 1 activities in each region. The project

- Obtained Registered Charity status.
- Succesfully raised over £85,000 in grants and Donations, including funding through the Rural Development Fund which is financed through the European Union and Welsh Assembly Government
- Held regular meetings of Executive, Trustees and Advisory Groups.

REGIONAL ROUNDUP:

HARLECH: a semi-detached building studied

- Probably a domestic smoke-blackened medieval Hall-house dating to circa 1500.

2 : Llŷn: *Roof trusses.*
Cyplau to â phigynnau corn addurnedig.

SOUTH DENBIGHSIRE: Edeyrnion 2009-10

- Ruthin Record Office Induction day for local volunteers group now researching the histories of Edeyrnion houses/their families.
- Monthly volunteers' update/support sessions.
- Dendrochronology sampling in November; followed by the building recording team.
- Only 7 of 13 buildings inspected were suitable for sampling. Results of phase 1 timber felling dates.

1509/09 Branas Uchaf: a late-medieval hall-house of aisled-truss type;

Cyngor Gwynedd Council · Cynllun Arbrofol Môn A Sustainable Development Fund for Anglesey · CAM+ · CADWYN Clwyd Asiantaeth Datblygu Gwledig Rural Development Agency · Cronfa Amaethyddol Ewrop ar gyfer Datblygu Gwledig: Ewrop yn Buddsoddi mewn Ardaloedd Gwledig The European Agricultural Fund for Rural Development: Europe investing in Rural Areas · LEADER · Llywodraeth Cynulliad Cymru Welsh Assembly Government

Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn Anglesey Chritable Trust · Cadw · 100 CBHC RCAHMW

Supported by The National Lottery® through the Heritage Lottery Fund

Cefnogwyd gan Y Loteri Genedlaethol trwy Gronfa Dreftadaeth y Loteri

1511/12 Maes Tyddyn: tŷ ffrâm focs, lloriog cynnar mae'n debyg.
1518/19 Ty'n Llan: tŷ neuadd ffrâm nenfforch â thrawst cydoesol uwchben y lle tân.
1537/38 Tyn y Llwyn: tŷ neuadd ffrâm nenfforch o ddiwedd oesoedd canol.
1539-69 tŷ Ty Mawr: tŷ neuadd ffrâm nenfforch â muriau coed mae'n debyg.
1566-96 ysgubor Ty Mawr: adeiladwaith nenfforch â muriau ffrâm coed.
1573/74 Ucheldref: tŷ bonedd lloriog a adeiladwyd â charreg.

DIM ymweliadau OS GWELWCH YN DDA:
mae'r cyfan yn eiddio preifat.

AHNE SDF LLŶN prosiect 2 flynedd 2009-11

- Diwrnod Cyflwyno i wirfoddolwyr Llŷn yn Archifdy Caernarfon, a sesiwn ddilynol yn Archifau prifysgol, Bangor a dechrau ymchwilio i hanesion tai lleol.
- Sesiynau diweddaru/cefnogi misol I wirfoddolwyr.
- Samplo dendrocronoleg ddiwedd Tachwedd mewn 2 dŷ addas o'r 6 a archwiliwyd.
- Mae'r tîm cofnodi adeiladau wedi dechrau ar eu gwaith.
- Byddant yn ymweld â thai eraill yn ystod 2010 i wneud gwaith samplo ychwanegol.

CIST GWYNEDD VDF prosciect 1 flwyddyn:

- Diwrnod Cyflwyno i wirfoddolwyr Gwynedd yn Archifdy Prifysgol Bangor: dechrau ymch wilio i hanesion tai lleol.
- Grŵp diweddaru/cefnogi misol i wirfoddolwyr.
- Bydd timau dendrocronoleg a chofnodi tai'n ymweld â thai dethol ddechrau Gwanwyn 2010.

Cronfa Datblygu Mona Antiqua YNYS MÔN ac AHNE SDF Ynys Môn: prosciect 2 flynedd.

- Sesiynau cyflwno I wirfoddolwyr Ynys Môn, a sesiwn ddilynol yn Archifau Prifysgol Bangor, a dechrau ymchwilio i hanesion tai dethol.
- Grŵp diweddaru/cefnogi misol i wirfoddolwyr.
- Mynochodd dros 100 Noson Agored y prosciect ym Miwmares ym mis Tachwedd.
- Bydd timau dendrocronoleg a chofnodi adeiladau yn ymweld â thai dethol yng ngwanwyn/haf 2010.

MAE ANGEN MWY O WIRFODDOLWYR!
Cofrestrwch yn awr a mynychu'r sesiyanau cyflwyno sydd ar y gweill.

Rydym yn parhau i fod angen
YCHWANEG O ADEILADAU HEN IAWN
â choed gwreiddiol

CYFEILLION Y PROSCIECT:
Mae eisoes 21 o aelodau unogol, 11 ar y cyd a 5 corfforaethol.
YMUNWCH YN AWR?

CYFNOD 2: Bydd CONWY a MEIRIONYDD (Ardudwy)
Yn dechrau yn hydref 2010 mae'n debyg, unwaith y sefydlir yr arian. Manylion yn y Cyclchlythyr nesaf.

DIOLCH i bawb: sefydliadau ariannu, perchnogion tai, gwirfoddolwyr, Cyfeillion a grwpiau ac unigolion â did-dordeb ledled Gogledd Orllewin Cymru am eich cymorth a'ch cefnogaeth.

Gadewch i ni wybod os **NAD** ydych chi eisau derbyn mwy o gopïau o'n Cyclchlythyr

1511/12 Maes Tyddyn: a box-framed, probably early, storeyed house.
1518/19 Ty'n Llan: a cruck-framed hall-house with coeval fireplace.
1537/38 Tyn y Llwyn: a late-medieval cruck-framed hall-house.
1539-69 Ty Mawr house: a cruck-framed, probably timber-walled hall-house.
1566-96 Ty Mawr barn: of cruck construction with timber-framed walls.
1573/74 Ucheldref: a storeyed stone-built gentry house.

NO VISITS PLEASE:
all are private property

LLYN AONB SDF 2 year project 2009-11

- Llyn volunteers' Induction Day at Caernarfon Record Office, + follow up session at Bangor University Archives, + start of local house histories.
- Monthly volunteers' update/support sessions.
- Dendrochronology sampling in late November at the 2 of 6 suitable house inspected.
- The building recording team has started work.
- Will visit other houses during 2010 for additional sampling.

CIST GWYNEDD VDF 1 year project:

- Gwynedd volunteers' Induction Day at Caernarfon Record Office: + follow-up session in Bangor University Archives: start of local house histories research.
- monthly volunteers' update/support group
- dendrochronology and building recording teams will visit selected houses in early spring 2010.

ANGLESEY Mona Antiqua RDF and Anglesey AONB SDF: 2 year project:

- Anglesey volunteers' Induction sessions + follow up session at Bangor University Archives, + start of selected house histories research.
- monthly volunteers' update/support group.
- Over 100 attended a Project Open Evening in November in Beaumaris.
- Dendrochronology and building recording teams will visit Selected houses spring/summer 2010.

MORE VOLUNTEERS NEEDED!
Please register now and attend forthcoming induction sessions

ADDITIONAL VERY OLD BUILDINGS
With original timbers are still required!

PROJECT FRIENDS
There are already 48 members (21 individual, 11 joint & 5 corporate) Why not join now?

Contact:- Keith Houghton (Friends Secretary),
Rhaeadr Bach, 12 Coed Camlyn, Maenturog, LL41 4LB
(01766 590475 or email:- keith.houghton4@btinternet.com)

PHASE 2: Conwy and Merioneth (Ardudwy)
These areas will probably start in autumn 2010, once funds are in place. More details in next newsletter.

THANKYOU to all involved, Friends and interested groups and individuals across NW. Wales for your help and support.

Please notify us if you do **NOT** wish to receive further copies of our Newsletter

DYDDIO HEN DAI CYMREIG
DATING OLD WELSH HOUSES
PROSIECT DENDROCRONOLEG GOGLEDD ORLLEWIN CYMRU
NORTH WEST WALES DENDROCHRONOLOGY PROJECT

Noddwr : Patron Rt Hon Lord Elis-Thomas P.C., A.M.
Cadeirydd : Chairman **Richard Cuthbertson, M.B.E., D.L., F.R.S.A.** Rheolwr y Prosiect : Project Director **Margaret Dunn**
datingoldwelshhouses@uwclub.co.uk www.datingoldwelshhouses.co.uk Rhif Elusen Gofrestredig 1131782 Registered Charity No.
Bryn Bedd, Nantgwynant, Gwynedd LL55 4NL Tel: 01766 890550

CYLCHLYTHYR RHIF 5 EBRILL 2010

MWY O GANLYNIADAU DYDDIADAU BLWYDDGYLCH !

NID YW tai PREIFAT AR AGOR i'r cyhoedd

Caernarfon: 1506/7

GWYNEDD: Arfon / Dwyfor

* Tŷ tref, Caernarfon: gaeaf 1506/7
* Ffermdy bonedd, Llandwrog: cwmpas 1536-56
* Pentir: ffermdy bonedd mawr: mwy nag un cyfnod; cwmpas dyddiadau 1553-64; 1559-72; dyddiadau penodol 1557/8, 1562; cyfnod diweddarach 1606-36.
* Abergwyngregyn: ffermdy bonedd mawr; mwy nag un cyfnod; wedi 1551; wedi 1574; cwmpas dyddiadau 1519-1624; 1609-24.
* Cricieth : tŷ "steil Eryri": wedi 1527

+ 2 nad oes modd eu dyddio ar hyn o bryd

Gwynedd – Arfon: 1536-1556

AHNE LLŶN

* Aberdaron: ffermdy bonedd mawr: cyfnod y neuadd 1536-74; cyfnod estyn y neuadd: c1575
* Buan: ffermdy bonedd: gaeaf 1571/72.
* Edern: ffermdy: gaeaf 1743/4

+ 2 nad oes modd eu dyddio ar hyn o bryd.

NEWSLETTER NO. 5 APRIL 2010

MORE FELLING-DATE RESULTS!

PRIVATE houses are NOT OPEN to the public

Ynys Môn: c 1540

GWYNEDD: Arfon / Dwyfor

* Carnarfon townhouse: winter 1506/7
* Llandwrog gentry farmhouse: range 1536-56
* Pentir: large gentry farmhouse: multiphase; date ranges 1553-64; 1559-72; specific dates 1557/8, 1562; later phase 1606-36.
* Abergwyngregyn: large gentry farmhouse; multiphase; after 1551; after 1574; date ranges 1519-1624; 1609-24.
* Criccieth : "Snowdonia style" house: after 1527

+ 2 currently undateable

Gwynedd – Llŷn: 1571/2

LLŶN AONB

* Aberdaron: large gentry farmhouse: hall phase 1536-74; hall extension phase: c1575
* Buan: gentry farmhouse: winter 1571/72.
* Edern: farmhouse: winter 1743/4

+ 2 currently undateable

Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn Anglesey Chritable Trust
Cadw
100 CBHC RCAHMW
Supported by The National Lottery® through the Heritage Lottery Fund
Cefnogwyd gan Y Loteri Genedlaethol trwy Gronfa Dreftadaeth y Loteri

ANGLESEY

* Beaumaris townhouse: phase 1 not yet dated;
phase 2: 1480, 1485/6; phase 3: spring 1549
* Beaumaris townhouse, now pub: ground floor: c1541
* Llanfachraeth gentry farmhouse: c1540 with 2nd farmhouse adjoining: c1618/9
* Beaumaris townhouse: c 1625
* Llangoed gentry farmhouse: winter 1636/7

GENERAL UPDATE We have

* visited over 100 old houses in Anglesey, Gwynedd, Conwy & South Denbighshire
* undertaken tree-ring dating and historic building recording on over twenty buildings in 2009-10.
* around 100 local individuals who have enquired about joining the Project as Volunteers. 65 have attended the Induction sessions and almost 60 are now busy researching the history of the old houses and their families. They are enjoying learning new skills, making new friends and studying the Welsh cultural heritage.
* become a registered charity and its Trustees and Advisory Group include professionals and volunteers from North West Wales.
* a Newsletter mailing list of over 500.
* achieved this only with assistance from many funding organisations (See bottom of page 1) & the support and interest of so many local people & communities.

8 May 2010 PUBLIC LECTURE "DATING OLD WELSH HOUSES"

by Richard Suggett, RCAHMW [in English]
2.30 p.m. **CARROG** Community Hall, near Corwen. Admission £4 includes tea; book by 30 April on 01766 890550. **ALL WELCOME**

25 JUNE 2010 ANNUAL LECTURE "DATING OLD WELSH HOUSES"

by Richard Suggett, RCAHMW [in English]
2.00 p.m. **PLAS COCH** Country Club, off A4080, nr Plas Newydd, **ANGLESEY**.
FREE admission & tea. **ALL WELCOME**

JOIN THE PROJECT FRIENDS

Contact: Keith Houghton, Rhaeadr Bach, 12 Coed Camlyn. Maentwrog, Gwynedd, LL41 4LB
01766 590475 / keith.houghton4@btinternet.com

PHASE 2: 2010-11

More details by June 2010, or phone: 01766 890550 / email: datingoldwelshhouses@uwclub.co.uk

VISIT OUR WEBSITE

www.datingoldwelshhouses.co.uk

THANK YOU to all those involved in so many ways with the project for your interest and support.

NEW volunteers and houses are always welcome!

Please notify us if you do NOT wish to receive future Newsletters.

YNYS MÔN

* Tŷ tref, Biwmares: cyfnod 1, dim dyddiad hyd yma; cyfnod 2: 1480, 1485/6; cyfnod 3: gwanwyn 1549
* Tŷ tref, Biwmares, tafarn erbyn hyn: llawr gwaelod: c1541
* Ffermdy bonedd, Llanfachraeth: c1540 ag 2ail ffermdy'n ffinio: c1618/9
* Tŷ tref, Biwmares: c 1625
* Ffermdy bonedd, Llangoed: gaeaf 1636/7

Y DIWEDDARAF Rydym wedi

* ymweld â thros 100 o hen dai ym Môn, Gwynedd, Conwy a De Sir Ddinbych
* cynnal dyddiad blwyddgylch a chofnodi adeiladau hanesyddol mewn dros ugain o adeiladau yn 2009-10.
* mae tua 100 o unigolion lleol wedi holi am ymuno â'r Prosiect fel Gwirfoddolwyr. Mae 65 wedi mynychu'r sesiynau cyflwyno ac mae bron i 60 bellach yn brysur yn astudio hanes yr hen dai a'u teuluoedd. Maen nhw'n mwynhau dysgu sgiliau newydd, gwneud ffrindiau newydd ac astudio'r dreftadaeth ddiwylliannol Gymreig.
* dod yn elusen gofrestredig, ac ymhlith yr Ymddiriedolwyr a'r Grŵp Ymgynghorol mae gweithwyr proffesiynol a gwirfoddolwyr o Ogledd Orllewin Cymru.
* mae dros 500 ar restr bostio'r Cylchlythyr.
* cyflawnwyd hyn diolch i gymorth nifer o sefydliadau ariannu (gweler gwaelod tudalen 1) a chefnogaeth a diddordeb cymaint o bobl a chymunedau lleol..

Mai 8 2010 DARLITH GYHOEDDUS "DYDDIO HEN DAI CYMREIG"

gan Richard Suggett, RCAHMW [yn Saesneg]
2.30 p.m. Neuadd Gymuned **CARROG**, ger Corwen. Mynediad £4 yn cynnwys te; neilltuwch le erbyn Ebrill 30 ar 01766 890550. **CROESO I BAWB**

MEHEFIN 25 2010 DARLITH FLYNYDDOL "DYDDIO HEN DAI CYMREIG"

gan Richard Suggett, RCAHMW [yn Saesneg]
2.00 p.m. Clwb Gwledig **PLAS COCH**, oddi ar yr A4080, ger Plas Newydd, **YNYS MÔN**.
Mynediad **AM DDIM** a the. **CROESO I BAWB**

YMUNWCH Â CHYFEILLION Y PROSIECT

Cyswllt: Keith Houghton, Rhaeadr Bach, 12 Coed Camlyn. Maentwrog, Gwynedd, LL41 4LB
01766 590475 / keith.houghton4@btinternet.com

CYFNOD 2: 2010-11

Bydd mwy o fanylion erbyn Mehefin 2010, neu ffoniwch: 01766 890550 / e-bostiwch:
datingoldwelshhouses@uwclub.co.uk

EWCH I'N GWEFAN

www.datingoldwelshhouses.co.uk

DIOLCH i bawb sy'n cymryd rhan yn y prosiect mewn cymaint o wahanol ffyrdd, am eich diddordeb a'ch cefnogaeth.

Mae croeso i wirfoddolwyr NEWYDD a thai bob amser!

Gadewch inni wybod os NAD ydych chi'n dymuno derbyn Cylchlythyrau yn y dyfodol.

DYDDIO HEN DAI CYMREIG
DATING OLD WELSH HOUSES
PROSIECT DENDROCRONOLEG GOGLEDD ORLLEWIN CYMRU
NORTH WEST WALES DENDROCHRONOLOGY PROJECT

Noddwr : Patron Rt Hon Lord Elis-Thomas P.C., A.M.
Cadeirydd : Chairman **Richard Cuthbertson, M.B.E., D.L., F.R.S.A.** Rheolwr y Prosiect : Project Director **Margaret Dunn**
datingoldwelshhouses@uwclub.co.uk www.datingoldwelshhouses.co.uk Rhif Elusen Gofrestredig 1131782 Registered Charity No.
Bryn Bedd, Nantgwynant, Gwynedd LL55 4NL Tel: 01766 890550

CYLCHLYTHYR 6 Gorffennaf 10

LLAWER O DDIOLCH

I bawb sy'n ymwneud â'r Prosiect am eich diddordeb a'ch cefnogaeth mewn nifer o ffyrdd gwahanol gydol Blwyddyn 1. Mae hyn yn cynnwys diolch i gyfrannwyr preifat a'r sefydliadau niferus sy'n cyfrannu cymorth grant.

Ty'n Llan, Gwyddelwern: 1518/19

LLWYDDIANT MAWR ym Mlwyddyn 1

Ymwelwyd â thros 100 o hen dai; aseswyd 50, samplwyd 24 a chafwyd dyddiau blwyddgylch ar gyfer 20, yn amrywio o 1480 ymlaen. Hyd yn hyn y rhai hynaf i oroesi yw tai tref, a thai neuadd gwledig bach a mawr, a addaswyd yn ddiweddarach. Mae tai storeyed yn dyddio o'r 1540au. Mae ein darganfyddiadau newydd eisoes yn newid y farn ynghylch y datblygiadau mewn adeiladau Tuduraidd Cymreig. Y costau fesul adeilad ar gyfartaledd oedd £1,000 ar gyfer dyddio; £1,000 am waith arall; a gwerth £1,000 o gefnogaeth gwirfoddol.

Cae Glas, Llanfrothen: 1547/48

NEWSLETTER 6 July 2010

MANY THANKS

to all involved in the Project for your interest and support in many different ways throughout Year 1. This includes thanks to the private donors and the many organisations who are giving grant-aid.

Cyfarfod Plas Coch Meeting, Ynys Môn. 25/6/2010

GREAT SUCCESS in Year 1

Visited over 100 old houses; assessed 50, sampled 24 & obtained felling dates for 20, ranging from 1480 onwards. So far the oldest survivors are townhouses, and large and small rural hall-houses, later modified. Storeyed houses date from 1540s. Our new discoveries are already changing views on the developments in Welsh Tudor buildings. Average costs per building were £1,000 for dating; £1,000 for other work; and £1,000 worth of voluntary support.

Cae Glas, Llanfrothen: 1547/48

CAM+ Cynllun Arbrofol Môn A Sustainable Development Fund for Anglesey
CADWYN Clwyd Asiantaeth Datblygu Gwledig Rural Development Agency
Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn Anglesey Chritable Trust
Cadw
100 CBHC RCAHMW
Supported by The National Lottery® through the Heritage Lottery Fund
Cefnogwyd gan Y Loteri Genedlaethol trwy Gronfa Dreftadaeth y Loteri

DIDDORDEB YMHLITH Y CYHOEDD

Ym **MAI** mynychodd dros 50 sgwrs ar ganlyniadau Sir Ddinbych yng Ngharrog; ym **MEHEFIN** daeth tua 100 i sgwrs ar ganlyniadau Môn/Gwynedd. Dosberthir dros 500 o Gylchlythyrau bob chwarter. Cyflwynir sgyrsiau â darluniau i nifer o sefydliadau.

GWAITH YN PARHAU

Yn 2010-11 asesir tai ychwanegol ym Môn, Gwynedd (Sir Gaernarfon) a Sir Ddinbych,.

DATBLYGIADAU NEWYDD

Yn 2010-12 cynhelir asesiadau a samplau yng Ngwynedd – Meirionnydd. Yn 2011-12 bydd y prosiect yn gweithredu hefyd yng Nghonwy.

GWIRFODDOLWYR

Mae'r timau o wirfoddolwyr yn gwneud gwaith gwych yn ymchwilio hanesion y tai hen hyn / eu teuluoedd. Maen nhw'n cyfarfod yn fisol ac yn ymweld â hen dai.

ANGEN MWY O WIRFODDOLWYR

Trefnir **dyddiau cyflwyno** ym Medi mewn Archifdai lleol [Rhuthun, Llangefni, Caernarfon a Dolgellau] i wirfoddolwyr newydd ym mhob ardal, yn arbennig ar gyfer y gwaith newydd ym Meirionnydd. **CYSYLLTWCH â Margaret Dunn YN AWR** am fanylion cofrestru. Y gwaith cychwynnol fydd ymchwilio i hanesion tai. Yn ddiweddarach efallai y bydd cyfleoedd ar gyfer nifer o weithgareddau eraill..

YMUNWCH Â CHYFEILLION Y PROSIECT

Anfonir rhestr o **ddigwyddiau / ymweliadau tywysedig rhad ac am ddim** i bawb a ymunodd â'r Cyfeillion. Dosbarthwyd taflen newydd am y Cyfeillion mewn llyfrgelloedd, amgueddfeydd, archifdai ac ati. Cysylltwch â: keith.houghton4@btinternet.com; 01766 590475.

EWCH I'N GWEFAN

www.datingoldwelshhouses.co.uk

ANFONWCH eich syniadau, sylwadau a'ch profiadau o'r Prosiect i Margaret Dunn i'w cynnwys o bosibl ar y wefan.

ANGEN AR FRYS

* Rhywun i gymryd cyfrifoldeb am **DDIWEDDARU'r wefan**

* **MWY o dai Tuduraidd** i'w dyddio; maen nhw angen nifer sylweddol o goed gwreiddiol.

* **Mwy o wirfoddolwyr** – gweler uchod

Os oes gennych chi ddiddordeb, cysylltwch â Margaret Dunn.

Gadewch i ni wybod os NAD ydych chi'n dymuno derbyn Cylchlythyrau yn y dyfodol, neu os yw cyfeiriad eich e-bost/post wedi newid. Mae defnyddio e-bost yn arbed arian!

MUCH PUBLIC INTEREST

In **MAY** over 50 attended a talk at Carrog on the Denbighshire results; in **JUNE** around 100 came to a talk at Plas Coch on the Anglesey / Gwynedd results. Over 500 Newsletters distributed quarterly Illustrated talks are given to many organisations.

CONTINUING WORK

In 2010-11 additional houses will be assessed & sampled in Anglesey, Gwynedd (Caernarfonshire) & Denbighshire.

NEW DEVELOPMENTS

In 2010-12 assessments & sampling will take place in Gwynedd – Merioneth. In 2011-12 the project will also operate in Conwy.

VOLUNTEERS

The teams of volunteers are doing amazing work researching the histories of these old houses / their families. They meet monthly & visit old houses.

MORE VOLUNTEERS NEEDED

Induction days will be arranged in September at local Record Offices [Ruthin, Llangefni, Caernarfon & Dolgellau] for new volunteers in all areas, especially for the new work in Merioneth. **PLEASE contact Margaret Dunn NOW** for details of how to register. Initial work will be researching house histories. Later there may be opportunities for several other activities.

JOIN THE PROJECT FRIENDS

A list of **free events / guided visits** will soon be sent to all who have joined the Friends. A new leaflet about the Friends has been circulated to libraries, museums, archives etc. Contact: keith.houghton4@btinternet.com; 01766 590475.

VISIT OUR WEBSITE

www.datingoldwelshhouses.co.uk

PLEASE SEND your Project ideas, comments and experiences to Margaret Dunn for possible inclusion on the website.

URGENTLY NEEDED

* Someone to take over responsibility for **UPDATING the website**

* **MORE Tudor houses** to date; they need substantial original timbers.

* **MORE volunteers** – see above

If interested, PLEASE contact Margaret Dunn.

Please notify us if you do NOT wish to receive future Newsletters, or if your email /

postal address has changed. Using email saves money!

DYDDIO HEN DAI CYMREIG — DATING OLD WELSH HOUSES

PROSIECT DENDROCRONOLEG GOGLEDD ORLLEWIN CYMRU

NORTH WEST WALES DENDROCHRONOLOGY PROJECT

CYLCHLYTHYR Rhif 7 Hydref 2010 NEWSLETTER No.7 October 2010

CYNLLUN NEWYDD YMUNWCH CHI'N AWR!

Ers dwy flynedd bellach rydym wedi dosbarthu'r Cylchlythyr yn rhad ac am ddim I bawb a fynegodd ddiddordeb yn y Prosiect Dosbarthwyd tua 700 o gopíau yn yr haf.

O HYN YMLAEN [oni bai eich bod yn wirfoddolwr ar y prosiect neu'n berchennog un o'r tai] bydd angen I chi **ymuno â CHYFEILLION Y PROSIECT** er mwyn parhau I dderbyn Cylchlythyr chwarterol. Mae'r pris aelodaeth o £10 y flwyddyn hefyd yn cynnwys mynychu sgyrsiau ac ymweliadau am ddim. Cysylltwch â Keith Houghton: 01766 590475; keith.houghton4@btinternet.com

Cerfio pren - Ynys Môn - Wood carving

DIGWYDDIADAU CYFEILLION Y PROSIECT

Mae diddordeb cynyddol yn rhaglen y naw ymweliad yn yr hydref. Mae nifer hefyd yn trefnu I wylio'r gwaith samplo a wneir gan y dendrocronolegwyr. Trefnir rhaglen newydd o sgyrsiau ac ymweliadau tywysedig ar gyfer y Flwyddyn Newydd.

Yn Sir Ddinbych / In Denbighshire

A NEW PLAN - NOW YOU OPT IN!

For two years we have distributed the Newsletter free to all those who expressed interest in the project. About 700 copies were sent out in the summer.

FROM NOW ON [unless you are a project volunteer or house owner] to continue receiving a the quarterly Newsletter, you will need to **join the PROJECT FRIENDS.** The £10 p.a. Membership also includes free attendance at talks & visits. Please contact Keith Houghton (friends secretary) 01766 590475; keith.houghton4@btinternet.com

Taking a sample - Llŷn - Cymryd sampl

PROJECT FRIENDS' EVENTS

Interest is growing in the programme of nine autumn visits. Many are also arranging to observe sampling being done by dendrochronologists. A new talks and guided visits programme will be arranged for the New Year.

Yn Nwyfor / In Dwyfor, Gwynedd

Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn
Anglesey Chritable Trust
Cadw
100 CBHC RCAHMW
Supported by The National Lottery® through the Heritage Lottery Fund
Cefnogwyd gan Y Loteri Genedlaethol trwy Gronfa Dreftadaeth y Loteri

DATBLYGIADAU NEWYDD

Rydym yn falch o gyhoeddi partneriath newydd â'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol. Gyda'n gilydd byddwn yn dyddio, cofnodi a gwneud ymchwil i rai o'u tai, yn arbennig ym Mwrdeistref Sirol Conwy.

MWY O WIRFODDOLWYR

Cynhaliwyd Dyddiau Cyflwyno ychwanegol yng Nghaernafon a Rhuthun ym mis Medi ac ymunodd gwirfoddolwyr newydd â'r timau sydd eisoes wedi eu sefydlu. Mae llawer i'w wneud o hyd.

GWAITH NEWYDD

Mynychodd 17 o wirfoddolwyr newydd o Feirionydd Ddiwrnod Cyflwyno yn Nolgellau a byddant yn gwneud ymchwil i hanesion tai. Bydd yr arbenigwyr 'dendro' yn asesu ac yn samplo ym Meirionydd ym mis Tachwedd.

Ardal Bwrdeistref CONWY

Gobeithiwn ddechrau gweithio yn yr ardal hon y flwyddyn nesaf, felly i baratoi ar gyfer hynny cynhelir ein Diwrnod Cyflwyno olaf yn Llandudno yr hydref hwn. Cysylltwch os dymunwch fynychu - lle bynnag rydych chi'n byw!

MAE ANGEN MWY O HELP O HYD YMWELIADAU TERFYNOL

Cyn bo hir bydd yr arbenigwyr 'dendro' yn gorffen eu samplo ym Môn, Sir Ddinbych ac yn yr hen Sir Gaernarfon.

GWAITH MAES ADDYSGOL

Cyn bo hir byddwn yn paratoi deunydd ar gyfer 'Tai a Chartrefi Tuduraidd' Cyfnod Allweddol 2 mewn partneriaeth ag asiantaethau eraill. Cysylltwch â Margaret os hoffech fod yn rhan o hyn.

Is-grwp CYHOEDDIADAU

Ar ddiwedd y prosciect byddwn yn dosbarthu'r canlyniadau mewn sawl ffordd. Rydym yn gofyn i unrhyw un sydd â'n is-grŵp cyhoeddiadau. Os am ragor o wybodaeth cysylltwch â Margaret.

EWCH I'N GWEFAN NEWYDD

www.datingoldwelshhouses.co.uk

AFONWCH eich syniadau ar gyfer y Prosiect, eich sylwadau a'ch profiadau i Margaret Dunn i'w cynnwys ar y wefan o bosib'.

DIOLCH AM EICH CEFNOGAETH

NEW DEVELOPMENTS

We are delighted to announce a new partnership with the National trust. Together we shall be dating, recording and researching some of their houses, especially in Conwy County Borough.

MORE VOLUNTEERS

Additional Induction days were held in Caernarfon & Ruthin in September with new volunteers joining the established teams. Much still remains to be done.

NEW WORK

17 new volunteers from Merioneth have attended an Induction day in Dolgellau and will be undertaking houses history research. The 'dendro' specialists will be assessing & sampling in Merioneth in November.

CONWY County Borough area.

We hope to start working in Conwy CB next year, so in preparation, our final Induction day will be held in Llandudno this autumn. Please get in touch if you want to attend - **where ever you live!**

WE STILL NEED MORE HELP!

FINAL VISITS

The 'dendro' specialists will soon be completing their sampling on Anglesey, in Denbighshire and in old Caernarfonshire.

EDUCATIONAL OUTREACH

Material for Key Stage 2 'Tudor Houses and Homes' will soon be prepared in partnership with other agencies. Contact Margaret if you want to become involved.

PUBLICATIONS sub-group

At the end of the Project the results will be distributed in several ways. We are asking for anyone interested in joining our publications sub-group to contact Margaret now to find out more.

VISIT OUR WEBSITE

www.datingoldwelshhouses.co.uk

PLEASE SEND your project ideas, comments and experiences to Margaret Dunn for possible inclusion on the website.

THANKYOU FOR YOUR SUPPORT

DYDDIO HEN DAI CYMREIG
DATING OLD WELSH HOUSES
PROSIECT DENDROCRONOLEG GOGLEDD ORLLEWIN CYMRU
NORTH WEST WALES DENDROCHRONOLOGY PROJECT

Noddwr : Patron Rt Hon Lord Elis-Thomas P.C., A.M.
Cadeirydd : Chairman Richard Cuthbertson, M.B.E., D.L., F.R.S.A. Rheolwr y Prosiect : Project Director Margaret Dunn
datingoldwelshhouses@uwclub.co.uk www.datingoldwelshhouses.co.uk Rhif Elusen Gofrestredig 1131782 Registered Charity No.
Bryn Bedd, Nantgwynant, Gwynedd LL55 4NL Tel: 01766 890550

CYLCHLYTHYR Rhif 8. Ionawr 11

DARGANFYDDIADAU NEWYDD

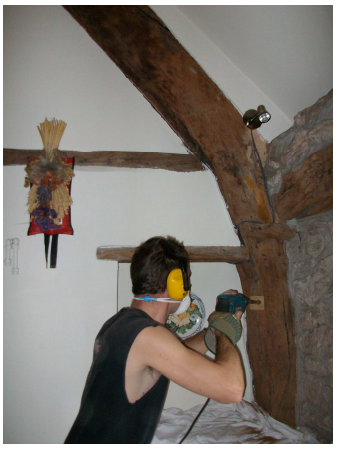
Cafwyd dyddiadau cwympo coed cynnar mewn sawl tŷ arall: 1482/3 ar gyfer neuadd llawr cyntaf, Biwmares; 1487 ar gyfer tŷ neuadd ffrâm nenforch ger Dinbych; 1501 ar gyfer tŷ tebyg ger Rhuthun.

Tŷ neuadd llawr cyntaf. 1482/3 First-floor hall-house.

DISGWYL AM GANLYNIADAU

Dylid cael canlyniadau diddorol yn 2011 yn dilyn samplo diweddar mewn nifer o dai o'r math Eryri a thai cynllun unedol ym Meirionnydd.

Samplo nenfforch. 1501 Sampling a cruck.

AWGRYMWCH FWY O DAI

Nodwyd tŷ cynnar arall ym Miwmares. Gobeithiwn gael grantiau i'w ddyddio ac mae eraill yn dal i gael eu nodi ledled yr ardal. Gadewch inni wybod am fwy!

NEWSLETTER No 8. Jan 11

NEW DISCOVERIES

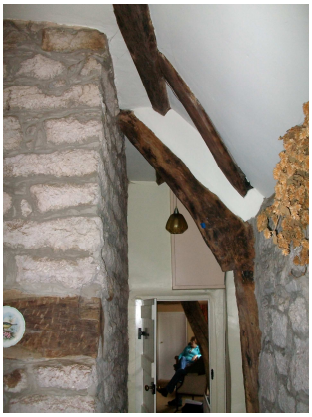
Several more houses have yielded early timber-felling dates: 1482/3 for a first-floor hall, Beaumaris; 1487 for a cruck-framed hall-house near Denbigh; 1501 a similar house near Ruthin.

Timber-framed cruck house 1487 Tŷ nenfforch â ffrâm goed

RESULTS AWAITED

Several recently sampled Snowdonia-type houses & unit-plan houses in Merioneth should give interesting results in 2011.

Crucks with inserted fireplace 1501
Nenffyrch â lle tân wedi'i fewnosod 1501

SUGGEST MORE HOUSES

Another early house has been recognised in Beaumaris. We hope to obtain grants to date it and others still being identified across the area. Please notify us of more!

GOHIRIO GWAITH NEWYDD OHERWYDD YR EIRA

Fel nifer o rai eraill, bu'n rhaid gohirio gwaith ym Meirionnydd oherwydd y cyfnodau o eira a rhew yn ddiweddar. Dylai'r gwaith â'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol ym Mwrdeistref Sirol Conwy ddechrau yn y Flwyddyn Newydd yn awr.

DIGWYDDIADAU GWANWYN Y CYFEILLION

Atgoffwn aelodau i fwcio'n fuan ar gyfer yr ymweliadau tywysedig a'r sgyrsiau poblogaidd hyn. Gallwch hefyd fwcio i wylio'r gwaith samplo "dendro". Cysylltwch â Peter Masters, y **Cydgysylltydd Digwyddiadau** newydd**:** petermasters@googlemail.com. 01758 750322 **Ysgrifennydd aelodaeth YN UNIG**: 01766 590475. Keith.Houghton4@btinternet.com

ANGEN MWY O WIRFODDOLWYR

Cynhelir Diwrnod Cyflwyno yn Archifau Llandudno ddydd Gwener Ionawr 14eg 2011 i unrhyw un sydd eisiau gwybod mwy am ymuno â'n gwirfoddolwyr. Cynhelir cyfarfodydd misol i wirfoddolwyr yng Nghaernarfon, Dolgellau, Ynys Môn a de Dinbych, ac yn fuan ym Mwrdeistref Sirol Conwy pryd ceir sgyrsiau, ffilmiau, cyngor a syniadau ymchwil.

EWCH I'N GWEFAN

www.datingoldwelshhouses.co.uk.

Diolch yn fawr iawn i chi am eich sylwadau, syniadau, cyfraniadau ar YouTube a rhai eraill. **ANFONWCH FWY INNI** am eich profiadau â'r Prosiect i'w rhoi ar y wefan os gwelwch yn dda.

ESTYN ALLAN ADDYSGOL

Mae **is-grwpiau Cyfathrebu / Cyhoeddiadau** yn cyfarfod yn awr i baratoi deunyddiau deongliadol RYDYM ANGEN MWY O HELP!

DOSBARTHU CYLCHLYTHYRAU

Wnaethom ni ddim cynnwys manylion ein cyfeiriad yng Nghylchlythyr 7, felly rydym wedi penderfynu dal ati i ddosbarthu dros 300 o gopïau ar e-bost. Os ydych chi'n derbyn copi papur gadewch inni wybod **os oes gennych gyfeiriad e-bost**, (er mwyn arbed amser ac arian inni) neu os YDYCH chi'n dymuno **parhau i dderbyn Cylchlythyrau papur.**
Gadewch inni wybod os nad ydych chi'n dymuno derbyn Cylchlythyr bellach.

Cysylltwch â Margaret Dunn am ragor o fanylion: E-**bost personol NEWYDD**: brynbedd1@gmail.com

SNOW DELAYS NEW WORK

Along with many others, the recent periods of snow & ice have caused the postponement of work in Merioneth. Work in Conwy C.B. with the National Trust should now start in the New Year.

FRIENDS' SPRING EVENTS

Members are reminded to book early for these popular guided visits & talks. You can also book to observe "dendro" sampling. Contact Peter Masters, the new **Events co-ordinator:** 01758 750322 petermasters@googlemail.com. **Membership secretary ONLY**: 01766 590475 Keith.Houghton4@btinternet.com

MORE VOLUNTEERS NEEDED

An Induction Day will be held in Llandudno Archives on Friday 14th January 2011 for anyone who wants to learn more about joining our volunteers. Monthly volunteers' meetings of talks, films, advice and research ideas are held in Caernarfon, Dolgellau, Anglesey and south Denbighshire, & soon in Conwy CB.

VISIT OUR WEBSITE

www.datingoldwelshhouses.co.uk.

Many thanks for your comments, ideas, YouTube & other contributions. Please **SEND US MORE** to put onto the website about your experiences with the Project.

EDUCATIONAL OUTREACH & Communication/Publication subgroups

are now meeting to prepare interpretative materials. MORE HELP NEEDED!

DISTRIBUTION of NEWSLETTERS

We omitted to include our address details in Newsletter 7, so have decided to continue to send out 300+ email copies. If you receive a paper copy, please inform us **if you have an email address** (to save us both money & time), or if you DO wish to **continue receiving paper Newsletters**.
Please do let us know if you no longer wish to receive a Newsletter.

Contact Margaret Dunn for further details:
NEW personal email:brynbedd1@gmail.com

Supported by The National Lottery® through the Heritage Lottery Fund
Cefnogwyd gan Y Loteri Genedlaethol Irwy Gronfa Dreftadaeth y Loteri

GOHIRIO GWAITH NEWYDD OHERWYDD YR EIRA

Fel nifer o rai eraill, bu'n rhaid gohirio gwaith ym Meirionnydd oherwydd y cyfnodau o eira a rhew yn ddiweddar. Dylai'r gwaith â'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol ym Mwrdeistref Sirol Conwy ddechrau yn y Flwyddyn Newydd yn awr.

DIGWYDDIADAU GWANWYN Y CYFEILLION

Atgoffwn aelodau i fwcio'n fuan ar gyfer yr ymweliadau tywysedig a'r sgyrsiau poblogaidd hyn. Gallwch hefyd fwcio i wylio'r gwaith samplo "dendro". Cysylltwch â Peter Masters, y **Cydgysylltydd Digwyddiadau** newydd**:** petercmasters@googlemail.com . 01758 750322 **Ysgrifennydd aelodaeth YN UNIG**: 01766 590475. Keith.Houghton4@btinternet.com

ANGEN MWY O WIRFODDOLWYR

Cynhelir Diwrnod Cyflwyno yn Archifau Llandudno ddydd Gwener Ionawr 14eg 2011 i unrhyw un sydd eisiau gwybod mwy am ymuno â'n gwirfoddolwyr. Cynhelir cyfarfodydd misol i wirfoddolwyr yng Nghaernarfon, Dolgellau, Ynys Môn a de Dinbych, ac yn fuan ym Mwrdeistref Sirol Conwy pryd ceir sgyrsiau, ffilmiau, cyngor a syniadau ymchwil.

EWCH I'N GWEFAN

www.datingoldwelshhouses.co.uk.

Diolch yn fawr iawn i chi am eich sylwadau, syniadau, cyfraniadau ar YouTube a rhai eraill. **ANFONWCH FWY INN I** am eich profiadau â'r Prosiect i'w rhoi ar y wefan os gwelwch yn dda.

ESTYN ALLAN ADDYSGOL

Mae **is-grwpiau Cyfathrebu / Cyhoeddiadau** yn cyfarfod yn awr i baratoi deunyddiau deongliadol RYDYM ANGEN MWY O HELP!

DOSBARTHU CYLCHLYTHYRAU

Wnaethom ni ddim cynnwys manylion ein cyfeiriad yng Nghylchlythyr 7, felly rydym wedi penderfynu dal ati i ddosbarthu dros 300 o gopïau ar e-bost. Os ydych chi'n derbyn copi papur gadewch inni wybod **os oes gennych gyfeiriad e-bos t**, (er mwyn arbed amser ac arian inni) neu os YDYCH chi'n dymuno **parhau i dderbyn Cylchlythyrau papur.**
Gadewch inni wybod os nad ydych chi'n dymuno derbyn Cylchlythyr bellach.

Cysylltwch â Margaret Dunn am ragor o fanylion: E-**bost personol NEWYDD**: brynbedd1@gmail.com

SNOW DELAYS NEW WORK

Along with many others, the recent periods of snow & ice have caused the postponement of work in Merioneth. Work in Conwy C.B. with the National Trust should now start in the New Year.

FRIENDS' SPRING EVENTS

Members are reminded to book early for these popular guided visits & talks. You can also book to observe "dendro" sampling. Contact Peter Masters, the new **Events co-ordinator:** 01758 750322 petercmasters@googlemail.com **Membership secretary ONLY**: 01766 590475 Keith.Houghton4@btinternet.com

MORE VOLUNTEERS NEEDED

An Induction Day will be held in Llandudno Archives on Friday 14th January 2011 for anyone who wants to learn more about joining our volunteers. Monthly volunteers' meetings of talks, films, advice and research ideas are held in Caernarfon, Dolgellau, Anglesey and south Denbighshire, & soon in Conwy CB.

VISIT OUR WEBSITE

www.datingoldwelshhouses.co.uk.

Many thanks for your comments, ideas, YouTube & other contributions. Please **SEND US MORE** to put onto the website about your experiences with the Project.

EDUCATIONAL OUTREACH & Communication/Publication subgroups

are now meeting to prepare interpretative materials. MORE HELP NEEDED!

DISTRIBUTION of NEWSLETTERS

We omitted to include our address details in Newsletter 7, so have decided to continue to send out 300+ email copies. If you receive a paper copy, please inform us **if you have an email address** (to save us both money & time), or if you DO wish to **continue receiving paper Newsletters**.
Please do let us know if you no longer wish to receive a Newsletter.

Contact Margaret Dunn for further details:
NEW personal email:brynbedd1@gmail.com

Supported by The National Lottery® through the Heritage Lottery Fund
Cefnogwyd gan Y Loteri Genedlaethol Irwy Gronfa Dreftadaeth y Loteri

DYDDIO HEN DAI CYMREIG
DATING OLD WELSH HOUSES
PROSIECT DENDROCRONOLEG GOGLEDD ORLLEWIN CYMRU
NORTH WEST WALES DENDROCHRONOLOGY PROJECT
Noddwr : Patron Rt Hon Lord Elis-Thomas P.C., A.M.
Cadeirydd : Chairman Richard Cuthbertson, M.B.E., D.L., F.R.S.A. Rheolwr y Prosiect : Project Director Margaret Dunn
datingoldwelshhouses@uwclub.co.uk www.datingoldwelshhouses.co.uk Rhif Elusen Gofrestredig 1131782 Registered Charity No.
Bryn Bedd, Nantgwynant, Gwynedd LL55 4NL Tel: 01766 890550

NEWSLETTER No 9 April 11

EXCITING RESULTS

Several Snowdonia-plan houses have yielded felling dates in the 1530s - earlier than ever found before! Some have timber re-used from the previous farmstead on that site.

Abersoch pre / cyn 1531

MORE RESULTS EXPECTED

Nine more houses have been sampled and we eagerly await the results from Anglesey, Gwynedd & Conwy.

Capel Curig 1555

NEW WORK IN CONWY

The new volunteer group in Conwy has started researching local houses & meets monthly in archives or visiting houses, as do the groups in Anglesey, Denbighshire, old Caernarfonshire & old Merionethshire. **NEW VOLUNTEERS NEEDED!**

CYLCHLYTHYR RHIF 9 Ebrill 11

CANLYNIADAU CYFFROUS

Mae nifer o dai cynllun Eryri wedi datgelu dyddiadau cwympo coed yn y 1530au – rhai cynharach nag a gafwyd erioed o'r blaen! Mae rhai'n cynnwys coed a ailddefnyddiwyd o'r fferm flaenorol ar y safle hwnnw.

Cwm Cynfal 1531

DISGWYL MWY O GANLYNIADAU

Samplwyd naw tŷ arall ac rydym yn edrych ymlaen yn arw at y canlyniadau o Ynys Môn, Gwynedd a Chonwy.

Cwm Cynfal 1557

GWAITH NEWYDD YNG GHONWY

Mae'r grŵp o wirfoddolwyr newydd yng Nghonwy wedi dechrau gwneud ymchwil i dai lleol ac mae'n cyfarfod bob mis mewn archifdai neu wrth ymweld â thai, fel y mae'r grwpiau ym Môn, Sir Ddinbych, yr hen Sir Gaernarfon a'r hen sir Feirionnydd. **RYDYM ANGEN GWIRFODDOLWYR NEWYDD!**

FRIENDS' EVENTS

The Spring 2011 events and visits were fully subscribed. Please book early for the Summer Programme. Contact Peter Masters, **Friends' Events:** peter@datingoldwelshhouses.co.uk 01758 750322. **Membership secretary ONLY**: 01766 590475 Keith.Houghton4@btinternet.com Prospective members should not use the Standing order form (in old brochure) but download the new one from the website

2011 ANNUAL LECTURE

This free event will be held on **Friday 10th June at 2.00 p.m.** in the Harlech Memorial Hall, opposite the castle. Eryl Rothwell Hughes will give an illustrated lecture on "**From Cruck to Hall house in North Wales**", followed by tea & biscuits. This will be held jointly with the Harlech Historical Society. **ALL are WELCOME**

CWM CYNFAL SPECIAL STUDY

This small valley near Llan Ffestiniog contains many early farmsteads. We hope to date as many as possible and record the changes in landownership & tenants in Cwm Cynfal from the late 1500s.

LLŶN LANDSCAPE PARTNERSHIP

We have been awarded a grant to date houses and work with schools in Llŷn. We hope to start this venture soon.

VISIT OUR WEBSITE

www.datingoldwelshhouses.co.uk

Many thanks for your comments, ideas, YouTube & other contributions. Please **SEND US MORE** to put onto the website about your experiences with the Project.

EDUCATIONAL OUTREACH & Communication/Publication subgroups

meet to prepare interpretative materials. **ADDITIONAL HELP IS NEEDED!**

DISTRIBUTION of NEWSLETTERS

If you receive a paper copy, please inform us **if you have an email address** (to save us money & time). Do let us know if you no longer wish to receive a Newsletter, or if you could distribute additional copies
Contact Margaret Dunn for further details:
NEW email:brynbedd1@gmail.com

THANK YOU FOR YOUR SUPPORT

DIGWYDDIADAU'R CYFEILLION

Cafwyd cefnogaeth lawn i ddigwyddiadau ac ymweliadau Gwanwyn 2011. Bwciwch yn fuan ar gyfer Rhaglen yr Haf. Cysylltwch â Peter Masters, **Digwyddiadau Cyfeillion:** peter@datingoldwelshhouses.co.uk 01758 750322. **Ysgrifennydd aelodaeth YN UNIG**: Keith.Houghton4@btinternet.com 01766 590475. Ni ddylai darpar aelodau ddefnyddio'r ffurflen Archeb Sefydlog (yn yr hen lyfryn) ond lawrlwythwch yr un newydd o'r wefan.

DARLITH FLYNYDDOL 2011

Cynhelir y digwyddiad rhad ac am ddim yma **Ddydd Gwener Mehefin 10fed am 2.00 p.m.** yn Neuadd Goffa Harlech, gyferbyn â'r castell. Bydd Eryl Rothwell Hughes yn rhoi darlith â darluniau ar "**From Cruck to Hall house in North Wales**", a bydd te a bisgedi i ddilyn. Cynhelir hyn ar y cyd â Chymdeithas Hanes Harlech. **CROESO i BAWB**

ASTUDIAETH ARBENNIG O GWM CYNFAL

Mae'r dyffryn bychan yma ger Llan Ffestiniog yn cynnwys nifer o ffermydd cynnar. Gobeithiwn ddyddio cymaint ag sy'n bosibl a chofnodi'r newidiadau o ran tirfeddianwyr a thenantiaid yng Nghwm Cynfal o ddiwedd y 1500au ymlaen.

PARTNERIAETH TIRWEDD LLŶN

Rydym wedi derbyn grant i ddyddio tai a gweithio gydag ysgolion yn Llŷn. Gobeithiwn ddechrau ar y fenter hon cyn bo hir.

EWCH I'N GWEFAN

www.datingoldwelshhouses.co.uk

Diolch yn fawr am eich sylwadau, eich syniadau a'ch cyfraniadau ar YouTube ac fel arall. **ANFONWCH FWY I NI** am eich profiadau o'r Prosiect os gwelwch yn dda fel y gallwn ei gynnwys ar y wefan.

Mae'r is-grwpiau allgymorth addysgol Chyfathrebu /Cyhoeddiadau

yn cyfarfod i baratoi deunyddiau deongliadol. **RYDYM ANGEN HELP YCHWANEGOL!**

DOSBARTHU CYLCHLYTHYRAU

Os ydych chi'n derbyn copi papur, gadewch inni wybod **a oes gennych chi gyfeiriad e-bost** (er mwyn arbed arian ac amser). Gadewch inni wybod os nad ydych chi'n awyddus i dderbyn Cylchlythyr bellach, neu os gallech chi ddosbarthu copïau ychwanegol. Cysylltwch â Margaret Dunn i gael rhagor o fanylion: **E-bost** : brynbedd1@gmail.com

DIOLCH AM EICH CEFNOGAETH

Supported by The National Lottery® through the Heritage Lottery Fund
Cefnogwyd gan Y Loteri Genedlaethol Irwy Gronfa Dreftadaeth y Loteri

DYDDIO HEN DAI CYMREIG
DATING OLD WELSH HOUSES
PROSIECT DENDROCRONOLEG GOGLEDD ORLLEWIN CYMRU
NORTH WEST WALES DENDROCHRONOLOGY PROJECT

Noddwr : Patron Rt Hon Lord Elis-Thomas P.C., A.M.
Cadeirydd : Chairman Richard Cuthbertson, M.B.E., D.L., F.R.S.A. Rheolwr y Prosiect : Project Director Margaret Dunn
datingoldwelshhouses@uwclub.co.uk www.datingoldwelshhouses.co.uk Rhif Elusen Gofrestredig 1131782 Registered Charity No.
Bryn Bedd, Nantgwynant, Gwynedd LL55 4NL Tel: 01766 890550

NEWSLETTER No 10. July 2011

CYLCHLYTHYR Rhif10 Gorffennaf '11

MORE RESULTS RECEIVED

Eighteen houses were dated last financial year, with felling dates from 1477 onwards, enabling us understand more about local Welsh Tudor houses.

DERBYN RHAGOR O GANLYNIADAU

Dyddiwyd deunaw o dai yn ystod y flwyddyn ariannol ddiwethaf, a chafwyd dyddiadau cwympo o 1477 ymlaen, sy'n fodd i ni ddeall mwy am dai Tuduraidd Cymreig lleol.

Ynys Môn; 1496 & 1516

Meirionnydd c.1565

GRANTS FOR NEW WORK

In Year 3 the project will be involved in new areas of Anglesey, Llŷn, Merioneth & the Conwy valley & continue research in all areas. This is your final chance to tell us of any more suitable houses!

GRANTIAU ar GYFER GWAITH NEWYDD

Ym Mlwyddyn 3 bydd y prosiect yn ymestyn i ardaloedd newydd ym Môn, Llŷn, Meirionnydd a Dyffryn Conwy ac yn parhau i ymchwilio ym mhob ardal. Dyma eich cyfle olaf i ddweud wrthym am unrhyw dai addas eraill!

Friends' visit / Ymweliad y Cyfeillion

Cyfarfod gwirfoddolwyr. Volunteers' meeting

Supported by The National Lottery® through the Heritage Lottery Fund
Cefnogwyd gan Y Loteri Genedlaethol Trwy Gronfa Dreftadaeth y Loteri

STATISTICS

In Year 1 we spent almost £47,000 + £26,500 in kind cash equivalent (volunteers' time). In Year 2 the total was almost £34,000 + nearly £43,000 in kind cash equivalent. This has only been possible through grants & donations from over thirty organisations, and with the help of over seventy volunteers. Details of these organisations are listed on our website. Other organisations and individuals have given "in kind" support in many ways. **A BIG THANK YOU TO YOU ALL**

OVER 80 at 2011 ANNUAL LECTURE

It was an excellent afternoon with an amazing slide lecture by Eryl Rothwell Hughes on **Medieval Crucks to Hall Houses in North Wales.** This will be **repeated in English** on Wed 21 September at 7.30p.m. at the Trefriw Community Centre. Book with Dr K Barrar (01492 650764) **AND in Welsh**, at the Thomas Telford Centre, Menai Bridge at 2.00p.m. on Sat. 26th November 2011. All welcome.

JOIN THE PROJECT FRIENDS

Membership secretary ONLY: 01766 590475 or keith.houghton4@btinternet.com Please do not use the Standing order form (in old brochure) but download the new one from the website, or phone

FRIENDS' EVENTS

After a successful summer series of guided visits, the autumn programme of talks & visits will be available in August. Contact Peter Masters: 01758 750322 or peter@datingoldwelshhouses.co.uk to receive a **Friends**' **Events** programme / reserve a place at an event.

PLEASE CAN YOU HELP US?

We really do need **NEW VOLUNTEERS** in all areas, even for a few hours a month research plus a monthly meeting or house visit in your area.
Our final set of **INDUCTION DAYS** will be held at
Dolgellau Record Office on 26 September;
Caernarfon Record Office on 28 September;
Conwy Record Office on 30 September;
Ruthin Record Office on 6 October.
Contact Margaret Dunn to register / get details.

VISIT OUR WEBSITE

www.datingoldwelshhouses.co.uk.

Many thanks for your comments, ideas, YouTube, blogs & other contributions. Please **SEND US MORE** about your experiences with the Project to put onto the website.

DISTRIBUTION of NEWSLETTERS

If you receive a paper copy, please inform us **if you have an email address** (to save us money & time). Do let us know if you no longer wish to receive a Newsletter, or if you could distribute additional copies. Contact Margaret Dunn for further details: **01766 890550 or Email**: brynbedd1@gmail.com

THANK YOU FOR YOUR SUPPORT

YSTADEGAU

Ym Mlwyddyn 1 gwariwyd bron i £47,000 + £26,500 mewn nwyddau cyfwerth ag arian parod (amser gwirfoddolwyr). Ym Mlwyddyn 2 roedd y cyfanswm bron yn £34,000 + bron i £43,000 mewn nwyddau cyfwerth ag arian parod. Bu hyn yn bosib' oherwydd grantiau a rhoddion gan dros dri deg o sefydliadau, a gyda chymorth dros saith deg o wirfoddolwyr. Rhestrir manylion y sefydliadau hyn ar ein gwefan. Rhoddodd sefydliadau ac unigolion eraill gefnogaeth "mewn nwyddau" mewn sawl dull a modd.**DIOLCH O GALON I CHI I GYD**

DROS 80 yn NARLITH FLYNYDDOL '11

Cafwyd prynhawn ardderchog a sioe sleidiau anhygoel gan Eryl Rothwell Hughes ar **Medieval Crucks to Hall Houses in North Wales. Ailadroddir hyn yn Saesneg** Ddydd Mercher, Medi 21, am 7.30p.m. yng Nghanolfan Gymunedol Trefriw. Neilltuwch le drwy Dr K Barrar (01492 650764) **AC yn Gymraeg**, yng Nghanolfan Thomas Telford, Porthaethwy am 2.00p.m. ddydd Sadwrn, Tachwedd 26, 2011. Croeso i bawb.

YMUNWCH a CHYFEILLION y PROSIECT

Ysgrifennydd Aelodaeth YN UNIG: 01766 590475 neu keith.houghton4@btinternet.com Peidiwch â defnyddio'r ffurflen Archeb Sefydlog (yn yr hen daflen) ond lawrlwythwch yr un newydd o'r wefan, neu ffoniwch.

DIGWYDDIADAU'R CYFEILLION

Ar ôl cyfres lwyddiannus o ymweliadau tywysedig dros yr haf, bydd rhaglen sgyrsiau ac ymweliadau'r hydref ar gael yn Awst. Cysylltwch â Peter Masters: peter@datingoldwelshhouses.co.uk neu 01758 750322 i dderbyn rhaglen **Digwyddiadau'r Cyfeillion** neu i neilltuo lle ar gyfer digwyddiad.

ALLWCH CHI EIN HELPU?

Rydym wir angen **GWIRFODDOLWYR NEWYDD** ym mhob ardal, hyd yn oed ar gyfer ambell awr o ymchwil y mis yn ogystal â chyfarfod misol neu ymweliad â thŷ yn eich ardal. Cynhelir ein set olaf o **DDYDDIAU CYFLWYNO** yn Archifdy Dolgellau ar Fedi 26; Archifdy Caernarfon ar Fedi 28; Archifdy Conwy ar Fedi 30; Archifdy Rhuthun ar Hydref 6. **Cysylltwch â** Margaret Dunn i gofrestru / i gael manylion.

EWCH I'N GWEFAN

www.datingoldwelshhouses.co.uk.

Diolch yn fawr am eich sylwadau, syniadau, cyfraniadau ar YouTube, blogiau ac fel arall. **ANFONWCH FWY** am eich profiadau â'r Prosiect fel y gallwn eu rhoi ar y wefan.

DOSBARTHU CYLCHLYTHYRAU

Os ydych chi'n derbyn copi caled, dywedwch wrthym **a oes gennych gyfeiriad e-bost** (er mwyn arbed arian ac amser). Gadewch inni wybod os nad ydych yn dymuno derbyn Cylchlythyr bellach, neu os gallech chi ddosbarthu copïau ychwanegol. Cysylltwch â Margaret Dunn am ragor o fanylion: **01766 890550 neu**: brynbedd1@gmail.com

DIOLCH AM EICH CEFNOGAETH

DYDDIO HEN DAI CYMREIG — DATING OLD WELSH HOUSES

PROSIECT DENDROCRONOLEG GOGLEDD ORLLEWIN CYMRU — NORTH WEST WALES DENDROCHRONOLOGY PROJECT

Noddwr : Patron Rt Hon Lord Elis-Thomas PC., AM

Cadeirydd : Chairman Richard Cuthbertson, M.B.E., D.L., F.R.S.A. Rheolwr y Prosiect : Project Director Margaret Dunn

datingoldwelshhouses@uwclub.co.uk www.datingoldwelshhouses.co.uk Rhif Elusen Gofrestredig 1131782 Registered Charity No.

Bryn Bedd, Nantgwynant, Gwynedd LL55 4NL Tel: 01766 890550

NEWSLETTER No11 October '11

SUMMER PROGRESS

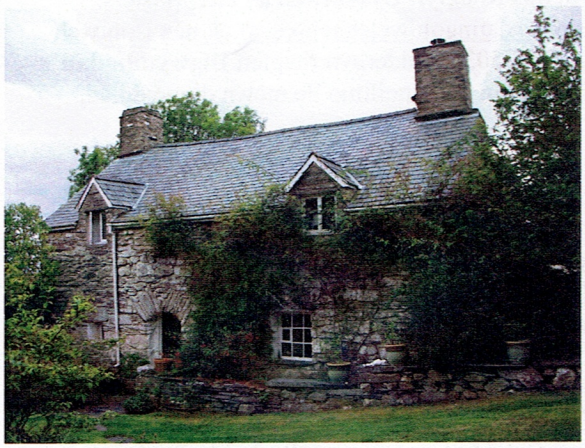
More "dendro" sampling was undertaken in Llŷn and Merioneth, giving felling dates in 7 out of 12 houses. The Pwllheli area proved difficult to date. In north Merioneth additional C16th century dates were obtained. The backlog of building recording was completed.

Meirionnydd c1523

GRANTS FOR NEW WORK

We still await the results of several grant applications and, if successful, hope to sample more houses in the Conwy Valley/Merioneth.

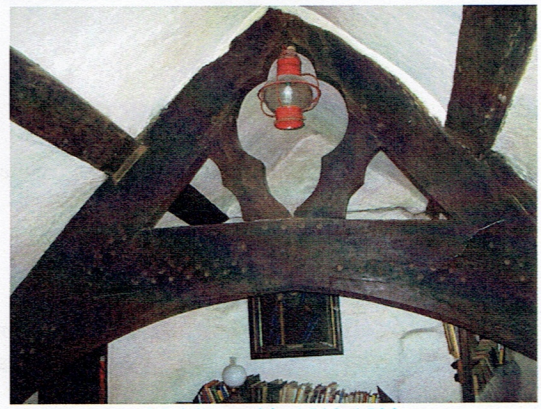

Meirionnydd 1561

CYLCHLYTHYR Rhif11 Hydref '11

DATBLYGIADAU'R HAF

Cynhaliwyd mwy o samplo "dendro" yn Llŷn a Meirionnydd, gan roi dyddiadau cwympo mewn 7 allan o 12 tŷ. Profodd ardal Pwllheli yn anodd ei ddyddio. Yng Ngogledd Meirionnydd cafwyd dyddiadau ychwanegol ar gyfer y 16eg ganrif. Cwblhawyd y gwaith cofnodi adeiladau oedd wedi casglu.

Meirionnydd c1509-1533

GRANTIAU AM WAITH NEWYDD

Rydym yn dal i ddisgwyl am ganlyniadau nifer o geisiadau am grant ac, os ydym yn llwyddiannus, ein gobaith yw samplo mwy o dai yn Nyffryn Conwy/ Meirionnydd.

Meirionnydd 1532

CAM+ Cynllun Adnoftol Môn A Sustainable Development Fund for Anglesey

CADWYN Clwyd

Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn Anglesey Charitable Trust

Cadw

100 CBHC RCAHMW

Supported by The National Lottery® through the Heritage Lottery Fund

Cefnogwyd gan Y Loteri Genedlaethol Trwy Gronfa Dreftadaeth y Loteri

MOVING TO A NEW PHASE

From April 2012 the Project will become a self financing "Old Welsh Houses" society. Please let us have your ideas about the type of activities, events, organisation etc you would like it to become. Full details will be circulated in the next Newsletter.

NEW VOLUNTEERS

We are delighted to welcome about 30 new volunteers who have attended the final round of Induction Days. All the volunteers are busy writing up their house history research, attending local monthly meetings & joining the Friends' events.

The PUBLICATIONS SUB GROUP

is busy discussing the best ways of sharing the Project results. Ideas include working with the RCAHMW and others to develop our site on www.peoplescollection.com.uk; putting data on Coflein & HERs, preparing paper copies, publishing a book, conferences / events etc. Please give us your ideas NOW.

EDUCATIONAL RESOURCES

Another group is working with Cynnal, NMW, RCAHMW and with teachers preparing interactive material for Key Stage 2 topic: "Tudor Homes & Houses".

JOIN THE PROJECT FRIENDS

Membership secretary ONLY: 01766 590475 or keith.houghton4@btinternet.com Please do not use the standing order form (in old brochure) but download the new one from the website, or phone.

FRIENDS' EVENTS

The autumn programme of talks & visits is well underway and the spring programme will be available in December. Contact Peter Masters: peter@datingoldwelshhouses.co.uk or phone 01758 750322 to receive a **Friends' Events** programme / reserve a place at an event.

VISIT OUR WEBSITE

www.datingoldwelshhouses.co.uk.

Many thanks for your comments, ideas, YouTube, blogs & other contributions. Please **SEND US MORE** about your experiences with the Project to put onto the website.

DISTRIBUTION of NEWSLETTERS

Do let us know if you no longer wish to receive a Newsletter, or could distribute additional copies Contact Margaret Dunn for further details: **01766 890550 or Email**: brynbedd1@gmail.com

A BIG THANK YOU TO YOU ALL

SYMUD YMLAEN I GYFNOD NEWYDD

O Ebrill 2012 ymlaen bydd y Prosiect yn troi'n gymdeithas hunan-gyllido "Hen Dai Cymreig". Rhannwch eich syniadau am y math o weithgareddau, digwyddiadau, trefniadaeth ac ati yr hoffech chi eu gweld. Byddwn yn dosbarthu manylion llawn yn y Cylchlythyr nesaf.

GWIRFODDOLWYR NEWYDD

Rydym yn falch iawn o gael croesawu tua 30 o wirfoddolwyr newydd sydd wedi mynychu cyfres olaf y Dyddiau Cyflwyno. Mae'r holl wirfoddolwyr yn brysur yn cofnodi eu hymchwil i hanes tai, yn mynychu cyfarfodydd misol lleol ac yn ymuno â digwyddiadau'r Cyfeillion.

Mae'r IS-GRŴP CYHOEDDIADAU

yn brysur yn trafod y dulliau gorau o rannu canlyniadau'r Prosiect. Ymhlith y syniadau mae cydweithio gyda'r RCAHMW ac eraill i ddatblygu ein gwefan ar www.peoplescollection.com.uk; rhoi data ar Coflein a HERs, paratoi copïau papur, cyhoeddi llyfr, cynadleddau / digwyddiadau ac ati. Rhannwch eich syniadau YN AWR.

ADNODDAU ADDYSGOL

Mae grŵp arall yn gweithio gyda Cynnal, NMW, RCAHMW ac athrawon i baratoi deunydd rhyngweithiol ar gyfer y pwnc Cyfnod Allweddol 2: "Cartrefi a Thai Tuduraidd".

YMUNWCH Â CHYFEILLION Y PROSIECT

Ysgrifennydd aelodaeth YN UNIG: 01766 590475 neu keith.houghton4@btinternet.com Peidiwch â defnyddio'r ffurflen archeb sefydlog (yn yr hen d aflen) ond lawrlwythwch yr un newydd o'r wefan, neu ffoniwch.

DIGWYDDIADAU'R CYFEILLION

Mae rhaglen yr hydref o sgyrsiau ac ymweliadau wedi hen gychwyn a bydd rhaglen y gwanwyn ar gael ym mis Rhagfyr. Cysylltwch â Peter Masters: peter@datingoldwelshhouses.co.uk neu ffoniwch 01758 750322 i dderbyn rhaglen **Digwyddiadau'r Cyfeillion** neu i neilltuo lle mewn digwyddiad.

EWCH I'N GWEFAN

www.datingoldwelshhouses.co.uk.

Diolch o galon am eich sylwadau, syniadau, YouTube, blogiau a chyfraniadau eraill. Anfonwch **FWY** am eich profiadau gyda'r Prosiect os gwelwch yn dda fel y gallwn eu rhoi ar y wefan.

DOSBARTHU CYLCHLYTHYRAU

Gadewch inni wybod os nad ydych yn dymuno derbyn Cylchlythyr, neu os gallech ddosbarthu copïau ychwanegol. Cysylltwch â Margaret Dunn am ragor o fanylion. **01766 890550 neu e-bostiwch**: brynbedd1@gmail.com

DIOLCH O GALON I CHI I GYD

DYDDIO HEN DAI CYMREIG
DATING OLD WELSH HOUSES
PROSIECT DENDROCRONOLEG GOGLEDD ORLLEWIN CYMRU
NORTH WEST WALES DENDROCHRONOLOGY PROJECT

Noddwr : Patron Rt Hon Lord Elis-Thomas P.C., A.M.
Cadeirydd : Chairman Richard Cuthbertson, M.B.E., D.L., F.R.S.A. Rheolwr y Prosiect : Project Director Margaret Dunn
datingoldwelshhouses@uwclub.co.uk www.datingoldwelshhouses.co.uk Rhif Elusen Gofrestredig 1131782 Registered Charity No.
Bryn Bedd, Nantgwynant, Gwynedd LL55 4NL Tel: 01766 890550

CYLCHLYTHYR 12 Chwefror 2012

GWAITH DIWEDDAR YNG NGHONWY

Diolch i grant Cynllun Datblygu Gwledig Conwy, samplwyd mwy o dai yn ddiweddar yng nghefn gwlad Conwy. Gobeithiwn dderbyn y canlyniadau tua'r Pasg.

Tyddyn ym Meirionnydd smallholding

DARLITH GYHOEDDUS FLYNYDDOL '12

Cynhelir hon am 2.00 p.m. ddydd Gwener Mehefin 29 yn y Civic Hall, Stryd y Castell, Conwy. Bydd Richard Suggett yn siarad am y modd mae canlyniadau'r Prosiect hwn yn newid y ddealltwriaeth am dai Cymreig cynnar.

Mae'n bryd YMUNO â'r GRŴP NEWYDD I DDYDDIO HEN DAI CYMREIG

Bydd prif elfen cymorth grant Prosiect Dendrocronoleg Gogledd Orllewin Cymru wedi'i gwblhau erbyn Mawrth 31 2012. Mae'r Prosiect hynod lwyddiannus hwn wedi creu cryn ddiddordeb a chefnogaeth ledled yr ardal – a thu hwnt. Er mwyn adeiladu ar hyn ac ychwanegu at yr wybodaeth sylweddol a enillwyd drwy'r gwaith hwn, penderfynwyd sefydlu "**Grŵp Dyddio Hen Dai Cymreig**" fydd yn hunangyllidol yn y lle cyntaf.

NEWSLETTER 12 February 2012

RECENT WORK IN CONWY

Thanks to a Conwy RDP grant, more houses have recently been sampled in rural Conwy. We hope to receive the results around Easter.

Conwy: tŷ hynafol? /an ancient house?

2012 ANNUAL PUBLIC LECTURE

This will be held at 2.00 p.m. on Friday 29th June in the Civic Hall, Castle Street, Conwy. Richard Suggett will be speaking on how the results of this Project are changing the understanding of early Welsh houses.

It's time to JOIN the NEW DATING OLD WELSH HOUSES GROUP

The main grant-aided element of the N W Wales Dendrochronology Project will have been completed by 31st March 2012. This extremely successful Project has engendered considerable interest and support throughout the area - and beyond. To build on this and to add to the considerable knowledge gained from this work it has been decided to establish an initially self-financing "**Dating Old Welsh Houses Group**".

Supported by The National Lottery® through the Heritage Lottery Fund
Cefnogwyd gan Y Loteri Genedlaethol trwy Gronfa Dreftadaeth y Loteri

Nod y grŵp hwn yw annog gwell gwerthfawrogiad o dai a godwyd cyn 1700 drwy ganolbwyntio ar:

- gofnodi adeiladau a phensaernïaeth
- astudio archaeoleg, tirwedd, cymuned, hanes economaidd a chymdeithasol y cyfnod
- hanesion tai a theuluoedd
- cynorthwyo addysg ac ymchwil pellach ar
- amrywiaeth o bynciau drwy gyfrwng darlithoedd, ymweliadau a theithiau astudio
- blaenoriaethu adeiladau posibl ar gyfer unrhyw ddendrocronoleg a wneir drwy gymorth grant yn y dyfodol

This group aims to encourage a better appreciation of pre1700 houses by focussing on:

- building recording and architecture
- studying of the archaeology, landscape,
- community, economic and social history of the period
- house and family histories
- supporting further learning and research on a range of topics by means of lectures, visits and study tours
- prioritising possible buildings for any future grant-aided dendrochronology

Bydd y **Grŵp Dyddio Hen Dai Cymreig** yn disodli Cyfeillion y Prosiect o Ebrill 1 2012 ymlaen. Does dim rhaid i aelodau presennol y Cyfeillion sy'n talu drwy Archeb Sefydlog ac sy'n awyddus i ymuno â'r Grŵp newydd hwn wneud unrhyw beth arall. Anogwn wirfoddolwyr a pherchnogion tai eraill a phobl eraill sydd â diddordeb i ymuno â'r Grŵp newydd yma. £10 y flwyddyn yw pris tanysgrifio o hyd ar gyfer unigolion / cyplau / sefydliadau sy'n derbyn un set o wybodaeth yn yr un cyfeiriad. Bydd angen i BOB aelod dalu o Ebrill 1 2012 ymlaen, drwy Archeb Sefydlog os oes modd.

The **Dating Old Welsh Houses Group** will replace the Project Friends from 1st April 2012. Existing members of the Friends paying by Standing Order and wishing to join this new Group need take no action. Other volunteers, house owners and other interested people are encouraged to join this new Group. Membership subscription remains at £10 p.a. for individuals / couples / organisations receiving one set of information at the same address. ALL members will need to pay from 1st April 2012, preferably by Standing Order.

O'r dyddiad hwnnw ymlaen DIM OND aelodau sydd wedi talu fydd yn derbyn rhagor o Gylchlythyrau, rhaglenni a chyfathrebiadau eraill.

From that date further Newsletters, programmes & other communications will ONLY be sent to paid-up members.

Gallwch gael manylion ymaelodi o'r wefan www.datingoldwelshhouses.co.uk neu gan yr Ysgrifennydd Aelodaeth, 12 Coed Camlyn, Maentwrog, Blaenau Ffestiniog, Gwynedd LL41 4LB. Amgaewch amlen â chyfeiriad a stamp os gwelwch yn dda.

Membership details can be obtained from the www.datingoldwelshhouses.co.uk website or from the Membership Secretary, 12 Coed Camlyn, Maentwrog, Blaenau Ffestiniog, Gwynedd LL41 4LB. Please enclose a SAE.

GWIRFODDOLWYR PRYSUR

Mae ein diolch yn fawr i 70-80 o wirfoddolwyr gweithgar sy'n ymchwilio i hen dai ledled Gogledd Orllewin Cymru. Mae hanesion y tai hyn a'u teuluoedd yn cael eu cwblhau'n raddol. Byddant ar gael cyn bo hir ar ein gwefan, ar Coflein, Archwilio a bydd rhai i'w gweld ar Gasgliad y Werin Cymru. Diolch hefyd i'r gwirfoddolwyr sy'n gwasanaethu fel Ymddiriedolwyr ac aelodau pwyllgor.

BUSY VOLUNTEERS

Many thanks are due to the 70-80 active volunteers who are researching old houses across NW Wales. Gradually the histories of these houses and their families are being completed. They will shortly be available via our website, on Coflein, Archwilio and some will be featured on the Peoples' Collection Wales. Thanks are also due to the volunteers serving as Trustees and committee members.

Cydnabyddwn EIN HOLL NODDWYR A CHEFNOGWYR

â diolch gan na fyddai'r Prosiect hwn wedi bod yn bosib' yn y cyfnod 2009-2012 heb eu grantiau a'u cyngor nhw.

ALL OUR FUNDERS & SUPPORTERS

are gratefully acknowledged as without their grants and advice the 2009-2012 phase of this Project would not have been possible.

BYDDWN YN PARHAU I DDARGANFOD A RHANNU MWY AM DAI CYNNAR GOGLEDD ORLLEWIN CYMRU

WE WILL CONTINUE TO DISCOVER & SHARE MORE ABOUT THE EARLY HOUSES OF NORTH WEST WALES

GRŴP DYDDIO HEN DAI CYMREIG

oldwelshhouses.co.uk

DATING OLD WELSH HOUSES GROUP

CYLCHLYTHYR 1 HAF 2012 Rhif Elusan Gofrestredig 1131782 Registered Charity No. NEWSLETTER 1 SUMMER 2012

CROESO i Gylchlythyr cyntaf y newydd. Bydd cryn orgyffwrdd â'r prosiect blaenorol yn ystod y misoedd nesaf wrth i'r prosiect a dderbyniodd gymorth grant ddirwyn i benn. Rydym yn dal i ddadansoddi ymateb a sylwadau gwirfoddolwyr o ran yr hyn yr hoffech ei weld yn rhaglen weithgareddau a gobeithio y dewch o hyd i ddigwyddiadau dros yr haf a fydd o ddiddordeb i chi. Mae hwn yn Grŵp hunangyllidol erbyn hyn, felly mae'n rhaid talu wrth fwcio digwyddiad.

Nenfforch Penmachno Cruck 1518/19

CANLYNIADAU DENDRO ARDAL CONWY

Cafwydd dyddiadau cwympo'n amrywio o 1498 i 1626 yn wyth o'r deg tŷ a samplwyd; gobeithiwn gynnal arolygon adeiladu ar y rhan fwyaf ohonynt cyn Mehefin.

Rydym bellach angen ymchwilwyr **GWIRFODDOL YCHWANEGOL** i helpu i gynnal a chwblhau hanesion sawl tŷ ar draws yr ardal yn ystod yr haf.

Ty Mawr, Wybrnant 1564/65

RHAGLEN HAF 2012

1. **Ymweld â Plas Tirion, Llanrwst,** drwy ganiatâd caredig y perchnogion i weld yr hen dy nenfforch a'r plasty a ddyddiwyd yn ddiweddar. **Dydd Llun Mai 14** am 2.00pm. Cost: £2 yr un. Dewch ag esgidau cryfion. Cynhelir hwn yn Saesneg.

WELCOME to the first Newsletter of the new Group.There will be considerable overlap with the former project during the next few months as the grant-aided project draws to a close. We are still analysing the volunteer' feedback and comments on what you would like the programme of events to cover and hope that you find summer events which interest you. This is now a self-financing Group, so payment must be made when booking for an event.

Penmachno 1537

CONWY AREA DENDRO RESULTS

Eight of the ten houses sampled yielded felling dates ranging from 1498 to 1626; we hope to undertake building surveys of most of them before June.

We now need **EXTRA VOLUNTEER** researchers to help undertake and complete several house histories across the region this summer.

Conwy Valley 1568/69

PROGRAMME for SUMMER 2012

1. **Visit to Plas Tirion, Llanrwst,** by kind permission of the owners, to see the old cruck house and mansion both recently dated. Monday 14th May at 2.00pm. Cost: £2.00 per head. Bring sturdy shoes. This will be held in English.

Cysylltu/Contact
Margaret Dunn, Bryn Bedd, Nantgwynant, Gwynedd. LL55 4NL
01766 890550 : brynbedd1@gmail.com

Aelodaeth/Membership :- Keith Houghton,
Rhaeadr Bach, 12 Coed Camlyn, Maentwrog, Gwynedd. LL41 4LB
01766 590475 : keith.houghton4@btinternet.com

RHAGLEN HAF parhad.

2. "Deall Hen Ddogfennau" gyda J. Dilwyn Williams, Swyddog Addysg Archifdai ac Amgueddfeydd Gwynedd. Yn ystod y dydd byddwch yn dysgu am derminoleg a chynnwys trosglwyddiadau, setliadau priodas, ewyllysiau ac ati, a chewch gyfle i astudio dogfennau gwreiddiol. **Dydd Llun Mai 21**, yn Archifdy Gaernarfon,10.00am - 3.30pm. Mwyafswm o 12. Cost £10 yr un, heblaw am ginio Cynhelir yn Saesneg.

3. **"Deall Hen Ddogfennau" fel uchod. Dydd Mercher Mehefin 27** yn Archifdy Dolgellau; 10.00am - 3.30pm. Cynhelir yn Saesneg.

4. **"Prosiect Hen Dai Cymreig: Canlyniadau a Goblygiadau"** Darlith Saesneg gan Richard Suggett, Uwch Ymchwiliwr, Adeiladau Hanesyddol, RCAHMW. Darlith Flynyddol rad ac am ddim ar **Dydd Gwener Mehefin 29** yn Neuadd Ddinesig Conwy am 2.00pm. **Dos DIM angen bwcio.**

5. **"Dysgu Hanes Tirwedd: Diwrnod o Ddarganfyddiadau" wedi'i drefnu gan Gymdeithas Hanes Tirwedd Caer. Dydd Sadwrn Gorffennaf 7** yn yr Ysgol Isaf, Cynwyd, Corwen; 10.00am - 3.30pm Cost: £15 yr un; dewch â chinio picnic. Cynhelir yn Saesneg.

6. **Ymweliad â Phlas Bryncir, ger Porthmadog,** am daith dywysedig o gwmpas Prosiect Ymchwilio a Chofnodi Adeiladau Archaeolegol gan Brifysgolion Bangor a Chaerdydd. **Dydd Mawrth Gorffennaf 31** am 2.00pm ar safle. Cost: £2 yr un. Dewch ag esgidau cryfion a phicnic. Cynhelir yn Saesneg.

Ac eithro'r ddarlith gyhoeddus, **RHAID bwcio ymlaen llaw** gan fod niferoedd yn gyfyngedig. Gallwch weld y manylion bwcio ar Wefan y Grŵp www.datingoldwelshhouses.co.uk neu drwy gysylltu â WallyBarr@yahoo.co.uk (01745 888622) St. Winifrides, Gronant Road, Gwespyr, Holywell, Flints. CH8 9LU. Dim cyfarfodydd yn Awst.

YMCHWIL PARHAUS

Mae nifer o'r gwirfoddolwyr presennol yn gweithio'n galed i gwblhau eu hymchwil ar hanes tai erbyn diwedd Mai. Bydd gwaith grant Conwy'n parhau hyd fis Gorffennaf, fel y gwaith mewn ysgolion yn Llŷn.

DOSBARTHU ADRODDIADAU

Gobeithiwn ddosbarthu copïau o'r adroddiadau "dendro" ac adeiladau i bob perchennog ac ymchwilydd ar Fenhefin 29 yng Nghonwy.

PWYLLGOR CYNLLUNIO RHAGLEN

Mae angen gwirfoddolwyr o bob ardal i ffurfio pwyllgor dros dro i gynllunio digwyddiadau'r Grŵp rhwng Medi - Rhagfyr 2012. Cysylltwch â Margaret os allwch chi helpu gyda syniadau, ymweliadau, ac ati.

SUMMER PROGRAMME contd.

2. **"Understanding Old Documents"** with J. Dilwyn Williams, Gwynedd Archives & Museum Education Officer. The day will cover the terminology & content of conveyances, marriage settlements, wills etc, and provide an opportunity to study original documents. **Monday 21st May,** at Caernarfon Record Office, 10.00am - 3.30pm. Max of 12. Cost £10.00 per head, excluding lunch. This will be held in English.

3. **"Understanding Old Documents"** as above. **Wednesday 27th June** at Dolgellau Record Office; 10.00am - 3.30pm. This will be held in English.

4. "Dating Old Welsh Houses Project: Results & Implications" English lecture by Richard Suggett, Senior Investigator, Historic Buildings, RCAHMW. Free Annual Public Lecture on **Friday 29th June** at Conwy Civic Hall at 2.00pm. **No Booking Required**.

5. **Learning Landscape History: A Day of Discovery run by Chester Society for Landscape History. Saturday 7th July** at Ysgol Isaf, Cynwyd, Corwen; 10.00am - 3.30pm Cost £15.00 per head; bring a picnic lunch. This will be held in English.

6. Visit to **Plas Brynkir, near Porthmadog,** for a guided tour of an Archaeological Building Investigation & Recording Project run by Bangor & Cardiff Universities. **Tuesday 31st July** at 2.00pm on site. Cost: £2.00 per head. Bring sturdy shoes and a picnic. This will be held in English.

Advance Booking MUST be made as numbers are restricted on all but the public lecture. Booking details can be found on the Group Website;- www.datingoldwelshhouses.co.uk or by contacting WallyBarr@yahoo.co.uk (01745 888622) St. Winifredes, Gronant Road, Gwespyr, Holywell, Flints. CH8 9LU. There will be no meetings in August.

CONTINUING RESEARCH

Many of the current volunteers are working hard to complete their house history research by the end of May. The Conwy grant work continues into July, as does work in schools in Llŷn.

DISTRIBUTION of REPORTS

It is hoped to distribute copies of the "dendro" and building reports along with the house histories to each owners and researcher on June 29th in Conwy.

PROGRAMME PLANNING COMMITTEE

Volunteers are needed from each area to form an interim committee to plan the Group's events from September - December 2012. Please contact Margaret if you can help with ideas, visits etc.

For further details contact us via the website
Am fwy o fanylion cysylltwch â ni drwy'r wefan
www.datingoldwelshhouses.co.uk or
Margaret Dunn on 01766 890550 or
E-bost/E-mail: brynbedd1@gmail.com

GRŴP DYDDIO HEN DAI CYMREIG

www.datingoldwelshhouses.co.uk

DATING OLD WELSH HOUSES GROUP

CYLCHLYTHYR 2 Gorffennaf 2012 Rhif Elusan Gofrestredig 1131782 Registered Charity No. NEWSLETTER 2 July 2012

Oddi wrth ein noddwr, Yr Arglwydd Dafydd Elis-Thomas, AC/AM Dwyfor Meirionydd

Fel un fu a'i brif gartref yn Eryri drwy fy mywyd, mae'r berthynas rhwng yr amgylchedd naturiol a'r amgylchedd adeiledig yn rhywbeth annatod. Dyna pam mod i mor gefnogol i waith proffesiynol a gwirfoddol sy'n cyfno astudaith o'r holl amgylchedd gyda'i gylydd. Mae'r brwdfrydedd ymhlith cefnogwyr a chyfeillion Dyddio Hen Dai Cymreig yn y prosiectau lleol yn dangos bod cymaint ohonoch yn gweld y cysylltiad hanfodol rhwng adnoddau naturiol ac adeiladau lleol, a bod cymeriad yr hen dai yn gymaint rhan o nodwedd yr ardal a byd natur ei hun.

Yr Arglwydd/Lord Dafydd Elis-Thomas
gyda'n cadeirydd a'n siaradwr/with our chairman & speaker

Rydym bellach yn deal bod gofal am dreftadaeth yn cydfynd a gofal am yr amgylchedd. Ond pwy sy'n mynd i ofalu am y gofalwyr? Rydym yng nghanol ymgysllтu ac ymgynghori gan ein llywodraeth ynglŷn â dyfodol cyrff sy'n gyfrifol amgylchedd a threfttadaeth. Cyhoeddodd y Gweinidog Amgylchedd John Griffiths AC ei fwriad i selfydlu Corff Adnoddau Naturiol. Mae'r Gweinidog Treftadaeth Huw Lewis AC yn ystryied dyfodol y Comisiwn Brenhinol Henebion corff a fu am ganrif a mwy yn cofnodi pob math o agweddau ar ein bywyd o ran archaeoleg ac adeiladau, tirweddau a thirluniau gan greu archif ddigymar a hyrwyddo'r cyfan drwy ysgolheictod safonal rhyngwladol.

Tra bo llywodraeth ddatganoledig yn siŵr o gael awydd i greu strwythurau hwylus ar gyfer yr 21 ain ganrif mae angen sicrhau parhad ein traddodiad o astudio ein traddodiadau hefyd!

DECHREUADAU NEWYDD A CHAU PEN Y MWDWL

Mynychodd dros 90 y ddartlith gyhoeddus yng Ngorffennaf yn Neuadd Ddinesig Conwy. Roeddem wrth ein bodd fod yr Arglwydd Dafydd Elis-Thomas wedi siarad yn y cyfarfod. Disgrifiodd Richard Suggett y pwysigrwydd cenedlaethol - ac Ewropeaidd yn wir - sydd i ganlyniadau'r Prosiect a'r swyddogaeth allweddol a chwaraeodd y gwifoddolwyr. Cadarnhaodd mai nod y RCAHMW yw gweithio â'r Prosiect gynhyrchu llyfr ar y canlyniadau a'u

From our patron, Lord Dafydd Elis-Thomas, AC/AM Dwyfor Meirionnydd

For someone whose main home has always been in Snowdonia, the natural and built environment are inextricably linked, that's why I strongly support your professional and voluntary effort which combines study of the whole environment. The enthusiasm among supporters and friends of Dating Old Welsh Houses for local projects shows clearly how many of you see the fundamental link between natural resources and local buildings, and recognize that the character of old houses is as much a feature of the area where you live as the natural world itself.

Darganfod Hanes Tirwedd Cynwyd
Discovering the Landscape History of Cynwyd

We now realize that the care for the heritage and the environment complement each other. But who will take care of the carers? We are currently in an engagement and consultation process organized by our government about the future of the bodies responsible for the environment and heritage. Environment Minister John Griffiths AM has announced his intention to establish a Natural Resources Body. Heritage Minister Huw Lewis AM is considering the future of the Royal commission on Ancient Monuments which for a century and more has recorded all aspects of our life from archaeology and buildings to landscapes, both physical and in images, creating an unsurpassed archive while promoting it all through internationally-renowned scholarship.

While devolved government is bound to have an appetite for establishing institutions convenient for the 21st century, there is also a need to ensure continuity with our traditional way of studying our traditions

NEW BEGINNINGS & LOOSE ENDS

Over 90 attended the July public lecture in Conwy Civic Hall. We were delighted that the Lord Dafydd Elis-Thomas spoke at the meeting. Richard Suggett described the national and even Europe-wide importance of the Project results and the crucial role played by the volunteers. He confirmed that the RCAHMW plan to work with the project to produce a book on the results and their implications.

goblygiadau. Disgwylir gweddill canlyniadau 'dendro' Conwy ym mis Awst. Yn yr hydref cwblheir y nifer fechan sy'n weddill o hanesion y tai y gwnaed samplau 'dendro' ynddynt ac a ddyddiwyd.

NEWYDDION AELODAU

Mae bellach dros 80 o aelodau - nifer dda dros y 4 mis cyntaf! Mae'r holl ddigwyddiadau ac eithro'r cyntaf yn llawn. Mwynhaodd y rhai a fynychodd y diwrnod astudiaeth gwych ar Hanes Tirwedd dywydd da ar gyfer y sesiynau ymarferol er gwaethaf y ffaith fod hyn drannoeth y llifogydd yng Ngogledd Cymru. Roedd yr ymweliad â'r tai ym Mhlas Tirion, Llanrwst a'r diwrnod Deall Hen Ddogfennau yn llawn a chânt eu chynnal eto.

GWEFAN www.datingoldwelshhouses.co.uk

Mae'n cael ei adolygu a chyfieithir y fersiwn 'newydd, gwell' Ewch yno i gael y newyddion/digwyddiadau/blogiau ac ati.

DIGWYDDIADAU HYDREF 2012

Mai rhai grwpiau ardal wedi penderfynu dal ati i gyfarfod er mwyn dilyn gwahanol bynciau o ddiddordeb. Gall unrhyw aelod ymuno.

Cyfarfodydd Grwpiau Ardal (dim costau)
Medi 21: 9.30am, yn Archifdy Llandudno. Bydd aelodau ardal **Conwy'n** cynllunio eu rhaglen ar gyfer yr hydref gan ymchwilio i dref Conwy a phlwyf Penmachno.
Medi 24: 2.00pm yn y Pengwern Arms, Llan Ffestiniog. Bydd aelodau ardal **Sir Feirionydd** yn cynllunio eu rhaglen gan ymchwilio i Ffestiniog a Chwm Cynfal yn y dyddiau a fu.
Medi 27: 7.00pm. Ym Mryn Berllan, Cynwyd. Bydd aelodau ardal **Sir Ddinbych** yn cynllunio eu rhaglen ar gyfer yr hydref gan ymchwilio i ardal Cynwyd ac Edeirnion yn y dyddiau a fu.

DIGWYDDIADAU GRŴP DYDDIO HEN DAI CYMREIG
Cynhelir y rhain yn Saesneg
(Aelodau a dalwyd i fyny)

Hydref 1af: 11.00am. Ail ymweliad â **Phlas Tirion,** Llanrwst. £4 y pen. Mwyafswm o 20 o bobl.

15 - 17 Hydref:
Taith Astudio i Sain Ffagan a Cosmeston, De Cymru.
Dosbarth y manylion eisoes.
Lleoedd ar gael.
Angen mwy o bobl!

Tachwedd 12fed : 9.30 - 4.00pm **'Understanding Old Documents'** yn Archifdy Caernarfon dan arweiniad J. Dilwyn Williams. £10 y pen. Mwyafswm o 12 o bobl.
Rhagfyr 3ydd: 7.00pm Ymweld â **Bennar, Penmachno a Noson Gymdeithasol** £4 y pen Mwyafswm o 20 o bobl.
Gwnewch gais yn fuan os gwelwch yn dda gyda'r talaid am bob digwyddaid gan y gall fod cyfyngiad ar niferoedd.
Dim ad-daliadau oni nodir yn wahanol

OS AM RAGOR O WYBODAETH:
Cyffredinol: **Margaret Dunn** - brynbedd1@gmail.com o1766 890550
Aelodaeth: **Keith Houghton** - keith.houghton4@btinternet.com: 01766 590475
Bwcio Digwyddiadau: **Dr. Wally Barr** - wallybarr@yahoo.co.uk; 01745 888622

The remaining Conwy 'dendro' results are due in August. In the autumn the few remaining house histories of 'dendro' sampled/dated houses will be completed.

MEMBERS' NEWS

There are now over 80 members - not bad for the first 4 months! All events excluding the first have been fully booked. Those attending the excellent Landscape History study day enjoyed good weather for the practical sessions despite being the day after the North Wales floods. The visit to the houses at Plas Tirion, Llanrwst and the second ' Understanding Old Documents' day were full and will be repeated.

WEBSITE www.datingoldwelshhouses .co.uk

This is being revised; the 'new improved' version is now being translated. Visit for news/events/blogs etc.

AUTUMN 2012 EVENTS

Some area groups have decided to continue meeting to follow various topics of interest. Any member may join.

Area Group meetings (no cost)
21st September: 9.30am at Llandudno Record Office. Conwy area members will plan their autumn programme researching Conwy town & Penmachno parish.
24th September: 2.00pm at the Pengwern Arms, Llan Ffestiniog. Merionethshire area members will plan their programme researching early Ffestiniog & Cwm Cynfal.
27th September: 7.00pm at Bryn Berllan, Cynwyd. Denbighshire area members will plan their autumn programme researching Cynwyd & early Ederynion.

DATING OLD WELSH HOUSES GROUP EVENTS
These will be held in English
(paid up members)

1st October: 11.00am repeat visit to **Plas Tirion,** Llanrwst. £4.00 per head. Max. 20 people.

15th - 17th October:
Study Tour to St. Fagans & Cosmeston, S. Wales.
Details already circulated.
Places available.
We need more people for this to run!

12th November: 9.30-4.00pm 'Understanding Old Documents' at Caernarfon Record Office, lead by J. Dilwyn Williams. £10 per head. Max. 12 people.
3rd December: 7.00pm Visit to **Bennar, Penmachno & Social Evening**. £4. per head. Max 20 people. Please apply early with the payment for each event as numbers may be limited.
No refunds unless otherwise stated

FOR FURTHER INFORMATION:
General: **Margaret Dunn** - brynbedd1@gmail.com 01766 890550
Membership:**Keith Houghton** - keith.houghton4@btinternet.com : 01766 590475
Events Bookings: **Dr. Wally Barr -** wallybarr@ yahoo.co.uk 01745 888622